BONDIA® ARUBA

E

Financia beneficio futuro…
Cu 'bonanza' di pasado…?
Pagina 5

Diasabra 22 di Maart 2025 www.bondia.com Email: noticia@bondia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044 1,75 Florin

Hospital a sigura cu lo investiga caso di fayecimento di pashent pa motibo di posibel negligencia medico

Pagina 3

- **Detencion alarga pa sospechoso di zeden** Pagina 2
- **Eleccion na Corsou a procede di manera sublime cu 52.000 persona eherciendo nan derecho** Pagina 8
- **Hulanda ta extende aumento di control na frontera** Pagina 9

CBS: Cantidad di persona ricibiendo asistencia social a aumenta cu 11 porciento

Pagina 2

Gangnan di Haiti ta purba silencia medionan di comunicacion, UNESCO ta adverti

Pagina 11

UN ta adverti di 'trauma masivo' den muchanan di Gaza memey di combate nobo

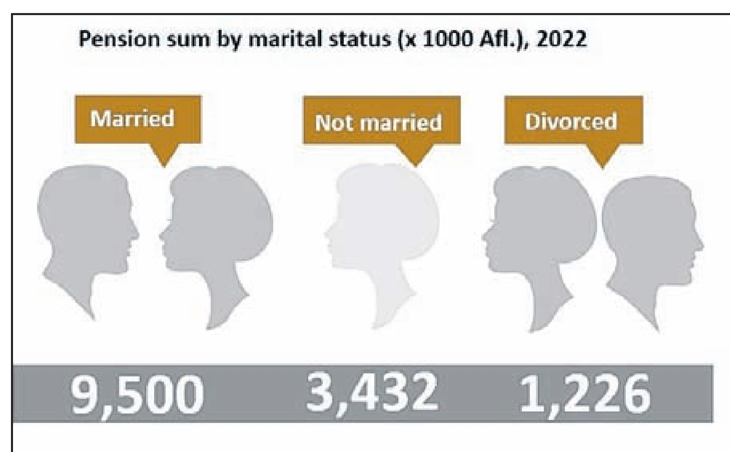

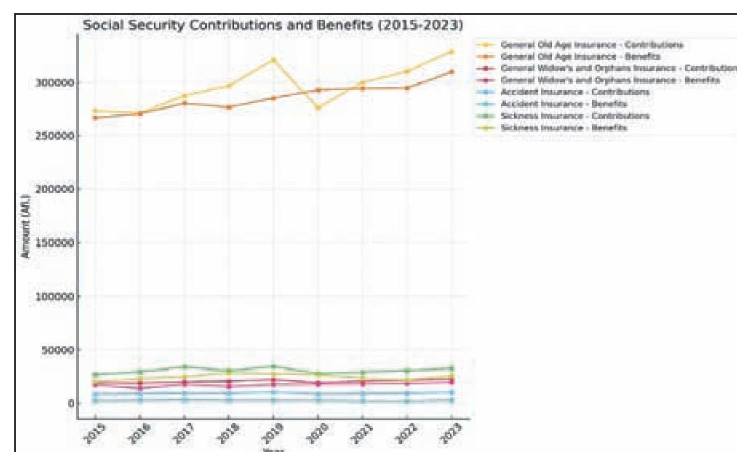
Pagina 24

BONDIA ARUBA

CBS: Cantidad di persona ricibiendo asistencia social a aumenta cu 11 porciento

Recientemente, Oficina Central di Estadistica a publica su rapport "Statistical overview of Aruba", cu ta inclui datonan te cu aña 2023. Den e seccion tocante "Asunto Social," CBS a indica cu e cantidad di persona ricibiendo asistencia social a aumenta cu 11 porciento na 2023, compara cu 2022.

E cifranan basa riba datonan reporta pa Svb, di 2015 te 2023, ta duna un bista riba e tendencianan den e seguro general di biehes, seguro pa viuda y huerfano, seguro pa accidente y seguro pa malesa.

Pa seguro pa biehes, contribucionnan generalmente a aumenta durante añanan, cuminsando na Afl. 273.446 na 2015 y alcansando Afl. 328.848 na 2023. Un reduccion notable a sucede na 2020, cu contribucionnan bahando na Afl. 276.074, probablemente influencia pa interupcionnan economico. Beneficionan a sigui un tendencia similar, aumentando di Afl. 266.771 na 2015 pa Afl. 309.686 na 2023, cu un peak di Afl. 294.543 na 2022.

Seguro general pa viuda y huerfano tambe a registra crecemento gradual. Contribucionnan a varia entre Afl. 18.824 na 2016 y Afl. 22.653 na 2023. Sinembargo, beneficionan a mustra volatilidad, bahando di Afl. 17.369 na 2015 pa Afl. 13.949 na 2016, prome cu bolbe aumenta na Afl. 19.512 in 2023.

Den e caso di seguro di accidente, contribucion a keda relativamente stabiel, aumentando di Afl. 8.338 na 2015 pa Afl. 10.133 na 2023, cu fluctuacionnan menor memey. Beneficio tambe a mustra variacionnan chikito, alcansando un peak di Afl. 2.905 na 2017 prome cu un baha un tiki y despues bolbe aumenta na Afl. 2.840 na 2023.

Contribucionnan di seguro di malesa a mustra un aumento stabiel, aumendando for di Afl. 26.641 na 2015 pa Afl. 32.658 na 2023, a pesar di un caida na 2020 (Afl. 27.680). Beneficionan pa seguro di malesa tambe a mustra variacion, cu un peak di Afl. 28.257 na 2019 prome cu un caida leve, y alcansando Afl. 25.432 na 2023.

En general, e datonan ta indica un tendencia di aumento den contribucion y beneficio den tur categoria, cu algun setback na 2020 causa probablemente pa impacto economico. E cifranan preliminar pa 2023 ta sugeri un crecemento continuo den contribucion y beneficio di seguridad social na Aruba.

APFA

Fondo General di Pensioen, APFA, a reporta e cantidad di individuo ricibiendo pensioen di 2015-2022.
Den e periodo aki, e cantidad total di pensionado a aumenta gradualmente, aumentando di 3.737 na 2015 pa 4,219 na 2022. E crecemento stabiel aki ta refleha un tendencia mas amplio di un poblacion birando bieu hayando acceso na pensioen.

Pa pensionado cu ta casa, e cantidad di homber a varia levemente, alcansando un peak di 1.721 na 2016 prome cu baha gradualmente na 1.630 na 2022. A observa un tendencia similar entre e muhenan, aumentando di 977 na 2015 pa 1.116 na 2018, prome cu baha na 1.046 na 2022.

E suma total di pensioen aloca pa pensionadonan cas a sigui e patronchi di variacion, cuminsando na Afl. 8.573.000 na 2015 y alcansando un peak di Afl. 9.664.000 na 2021, prome cu baha levemente na Afl. 9.500.000 na 2022.

Pa pensionadonan soltero, e cantidad di homber a aumenta stabiel di 198 na 2015 pa 280 na 2022. Mientras tanto, e muhenan a mustra aumento significante, di 465 na 2015 pa 855 na 2022, reflehando un aumento den e proporcion di muhe soltero pensionado.

E suma di pension pa soltero a aumenta paralel, di Afl. 1.828.000 na 2015 pa Afl. 3.432.000 na 2022, marcando un aumento substancial durante e periodo.

Entre e divorciadonan, e cantidad di homber a mira un caida gradual di 222 na 2015 pa 196 na 2022, mientras e muhenan a keda relativamente stabiel, variando rond di 186-223 durante añanan.

E suma di pensioen pa divorciado a registra variacionnan level, alcansando Afl. 1.246.000 na 2021 prome cu baha levemente pa Afl. 1.226.000 na 2022.

Detencion alarga pa sospechoso di zeden

Mediante un comunicado di prensa, Ministerio Publico (OM) a indica cu ayera, hues a dicidi pa prolonga e detencion di e sospechoso S.R.K. pa un termino di 90 dia. E sospechoso aki a keda identifica den medionan local como chauffeur di prome minister demisionario.

"Hues a dicidi awe, riba peticion di Fiscal di Husticia, pa duna ordo pa detencion (gevangenhouding) di e sospechoso S.R.K. pa un termino di 90 dia, den cuadro di un investigacion di delitonan sexual," OM a bisa den su comunicado di prensa. "Prome cu e periodo aki termina, e sospechoso mester wordo presenta (pro-forma) dilanti Corte den Prome Instancia."

Caso contra K.

Manera ta conoci, diamars 4 di maart ultimo a tuma luga detencion di un empleado publico cu pa e ultimo añanan a fungi como chauffeur di Prome Minister Evelyn Wever-Croes. E sospechoso ta cera den KIA, segun noticieronan local.

Mirando e caso y acusacionnan manera indica pa Ministerio Publico (OM), Prome Minister a confirma identidad di e sospechoso K., kende tabata fungi como chauffeur di e mandatario, y a duna comentario riba e detencion.
Comienso di luna, e mandatario a expresa cu pa su persona y e Gabinete completo, e detencion aki tabata un shock grandi, mirando cu e persona aki no solamente a traha hopi di cerca cune sino semper a sigui corectamente su tareanan como su chauffeur.

"Como Prome Minister mi a tuma nota di e caso y di e acusacionnan manera indica pa OM, y den e cuadro aki, mi ta informa comunidad te caminda ta posibel di e caso. E acusacionnan ta hopi serio, y p'esey mi ta pidi comunidad completo, un biaha mas, pa duna espacio na e cadena hudicial pa realisa e investigacion necesario.

"Mi persona ta condena fuertemente cualkier crimen, pero specialmente den e caso aki cu segun OM posiblemente tin delito sexual envolvi. Manera semper mi a bisa; cada ken mester carga su responsabilidad. Aruba ta un pais di ley y orden y ami como Prome Minister, y alabes como hurista ta comprende hopi bon cu den casonan di e indole aki, mester laga husticia prevalece. Esaki ta den beneficio di ambos banda. Segun e vocero di OM den algun dia lo tin mas informacion riba desaroyo di e caso.

"E situacion aki no ta defini Aruba, paso nos pais ta funda riba integridad, riba ley, y riba husticia, y ami ta sigui confia den husticia. P'esey mi kier a haci un peticion na un y tur pa ban duna espacio na OM pa nan haci nan trabou. Mientras un caso ta bou investigacion no por duna comentario, y sigur como Prome Minister mi ta respeta esaki.

"Den e dianan cu ta bin, mi lo sigui cumpli cu mi responsabilidad pa sigura un transicion di Gobierno responsabel y stabiel. Esaki ta mi compromiso cu bo, esaki ta mi prioridad, y esaki ta loke mi lo bay haci" Prome Minister a expresa.

Di su banda, Ministerio Publico a informa ademas cu durante e registro den cas di K. na Papilon a confisca cargadornan di informacion, como tambe seis arma di candela y un cantidad considerable di municion.

E investigacion ta continua.

Hospital a sigura cu lo investiga caso di fayecimento di pashent pa motibo di posibel negligencia medico

Recientemente riba rednan social Bon Dia Aruba a tuma nota di un publicacion tocante un caso lamentabel na unda un persona a fayece y segun e publicacion a indica, tabata pa motibo di negligencia di eerste hulp. E publicacion a ricibi un cantidad di reaccion y comentario di personanan cu tabata expresa nan opinion tocante e servicio cu e departamento di emergencia di hospital ta ofrece.

Segun e informacion cu e pareha di e fayecido di inicialnan F.T. a duna den e comentarionan di e publicacion, e cabayero lo a bay eerste hulp mas cu siete biaha pa motibo cu e tabatin un dolor fuerte na su pecho, pero cada bes e tabata ser manda cas back, sin brind'e ningun asistencia pa averigua kico ta motibo di e dolor of ni pa yuda alivia e dolor.

Lamentablemente e persona fayece pa motibo cu no a ricibi ayudo medico niun di e biahanan cu el a bay eerste hulp. E fayecido a laga atras su pareha y nan yiu di dos aña.

E publicacion a ricibi un cantidad di reaccion y comentario di ciudadanonan cu a expresa nan palabra di condolencia na famia di e fayecido y alabes tabata expresa nan opinion, y propio experiencia, na eerste hulp.

"Te na momento cu bo ta den un situacion cu bo tin di bay e lugar nan aki bo por compronde. Bo por bay inconsciente trankilamente wardando pa bo beurt mientras bo ta tende gritamento/harimento di e trahadornan eyden. Mi a bisa loke mi a bis pasobra mi a pasa aden... Gewoon full nos sistema medico na Aruba ta estilo di ora un hende muri ta wak via autopsia kico a pasa e hende na luga di purba salba hende mientras e ta na boda," un usuario a indica.

Otro usuario a comenta: "Dokternan di cas ta super bon purba yuda bo, pero loke ta HOH ta un cos di laga di desea, vooral madruga. Tin par cu no ta ni worry cu bo. Bo bay mainta of atardi ainda por haya un bon, bo bay den ora laat marduga, bo por wel di lubida. Poco hende trahando eyden cu no mester ta ni eyden pasobra ta parce den suite nan ta sinta bin traha djis pa papia combersa cu colega y djey bay cas."

"Ta hopi storia tin di hendenan cu a muri pasobra eerste hulp no a tuma nan na serio y manda cas moribundo. Hopi tristo" ; "Hospital y eerste hulp (mester cambia nomber pa laatste hulp) ta draai rond di stagiaire di Hulanda y ta bin Aruba pa practica riba nos djey bay Hulanda back" ; "Nada nobo Horacio Oduber Hospital ta pesimo y no ta tuma responsabilidad," ta algun di otro comentarionan di ciudadanonan.

Varios persona a expresa nan malcontento pa e servicio cu eerste hulp ta duna den varios caso, tin ta hasta bisa cu enbes di yama'e eerste hulp e mester bira "laatste hulp" ya cu hopi hende a yega di bin dilanti caba contando nan storia di mal servicio cu nan a yega di ricibi na e departamento di emergencia.

"Eesrte hulp ta asina negligente cu otro departamento di hospital mes ta manda famia di hende cu ta ser interna ora cu ya ta laat caba pa lanta caso contra nan pasobra nan ta hopi dehado," otro usuario a comenta.

Manera cu varios ciudadanonan a menciona en e seccion di comentario di e publicacion, esaki no ta prome biaha, no ta e prome caso cu un persona ta experiencia posibel negligencia medico, of ta fayece pa motibo di esaki.

Na comienso di februari un dama Arubiano a publica su storia riba rednan social di su lucha cu un enfermedad. E dama aki, den su publicacion a conta con pa hopi tempo, 10 aña, e tabata lucha cu dificultad di salud sin sa kico tabata su diagnostico. Pero pa motibo di negligencia medico aki na Aruba el a tuma decision di bay Hulanda y busca ayudo medico eynan. Asina finalmente el haya respuesta riba tur su preguntanan, cu eventualmente a hiba na e diagnostico di endomiotrosis.

E dama aki a logra haya e ayudo cu e tabatin mester, pero no despues di a sufri innecesariamente pa hopi tempo pa motibo di negligencia medico na Aruba. Lamentablemente den otro casonan, manera esun di e cabayero F.T., e pashent no ta sobrevivi.

Tal ta un caso cu a sucede na aña 2017, ora cu e hoben di W.d.R. a fayece inesperadamente, y famia ta atribui esaki na negligencia medico.

Na 2016 tabatin un otro caso na unda un mama cu tabata na estado di morocho a fayece, sin sa kico realmente a pasa. Un persona cerca di e suceso a indica cu tabata pa motibo di posibel negligencia medico cu e mama y un di su babynan a fayece.

Bon Dia Aruba a tuma contacto cu Departamento di comunicacion di Dr. Horacio Oduber Hospital (HOH) pa puntra tocante e caso di e cabayero F.T. A puntra si hospital ta na altura di e situacion y si por brinda informacion pa trece claridad den e caso lamentabel aki.

Marleen Bakker, di Departamento di Comunicacion a splica cu hospital ta tuma nota cu riba plataformanan social ta circulando e publicacion cu pa motibo di negligencia na departamento di emergencia un pashent lo a fayece.

"Na prome luga, nos mas sincero condolencia na henter famia cu perdida di nan ser keri.
Nos ta lamenta e sucedido y a tuma nota di nan observacion. Nos como Hospital tin como prioridad pa brinda cuido di calidad diariamente na tur cu drenta nos portanan y ora esaki no sosode nos lo atende cu hopi cautela e caso lamentabel. Nos a priminti como hospital cu lo bay investiga kico a pasa y ta haciendo esaki caba n'e momentonan aki, pues e ta andando," Bakker a indica.

Pa motibo di privacidad di informacion di pashent no ta posibel pa HOH comparti mas informacion detaya di e suceso. Na mesun momento a sigura cu lo haci nan maximo esfuerso pa trece claridad den e caso lamentabel aki.

DRH a reduci tasa di AO den gobierno cu 2,75% den cinco aña

E relato anual 2024 presenta pa prome minister demisionario Evelyn Wever-Croes ta duna un bista den e funcionamento di departamento y oficinanan cu ta cay bou di ministerionan cu e mandatario ta encarga cune. Departamento di Recurso Humano (DRH) ta un di nan y ta e departamento cu ta responsabel pa personal y organisacion di asuntonan di e pais. Den e relato anula ta elabora riba e resultado di e trabounan di e departamento aki.

Na 2024, DRH a enfoca – ademas di actividadnan regular – principalmente riba maneho di gastonan di personal y e implementacion di medidanan dentro di e Lanspakket (tema B).

E relato anual ta splica cu den aña calendario 2024, DRH a registra aproximadamente 6.500 documento. E tendencia ta mustra cu e cantidad di casonan den circulacion (e atraso) a baha den e ultimo añanan. DRH actualmente tin alrededor di mil caso ainda pendiente, principalmente pa motibo di registracion andando di hopi proposicion cu ta drenta tur luna. DRH ta ricibi mas cu 650 documento ta drenta pa luna.

Mas o menos 60% di e casonan activo tin menos cu seis luna pendiente. DRH ta haci esfuerso pa reduci e tempo di entrega pa 2025 door di, entre otro, optimalisa y simplifica procesonan. Por lo pronto, peticionnan encuanto promocion, transferencia, BVVD y proceduranan disciplinario ta e topiconan mas comun pa cual un proposicion ta ser entrega.

E tasa halto di AO pa motibo di malesa ta un punto di atencion desde cu Gabinete Wever-Croes I a sinta. Bou di liderazgo di DRH, a tuma varios paso pa baha e porcentahe aki. Esaki a logra tambe na 2024.
E relato ta remarca cu esfuersonan di e departamento

operacional, entre otro, pa loke ta trata discapacidad a largo plaso, maneho di rindimento y trayectorionan AO a contribui na un reduccion den e tasa di AO di e pais na 2024 compara cu añanan anterior. E porcentahe di AO tabata 8,65% cinco aña pasa. E porcentahe di AO pa 2024 ta 5,9%.

Na 2024, e departamento di Payroll a procesa un total di 7.737 caso. Un logro grandi cu e departamento aki a logra ta e tempo di recuperacion pa pagonan retroactivo (TRP) cu mas cu 50%. Un di dos logro ta e implementacion di e proceso nobo di bijstand pa mucha, cu den mayoria caso awor ta ser ehecuta semi-automaticamente door di e departamento di Payroll. Esaki a reduci e tempo di entrega significantemente. Ademas, e departamento a realisa varios accion di limpiesa y a desaroya rapportnan pa sostene analisis di dato y controlnan necesario di payroll.

E documento ta sigui splica cu e Departamento di Politica ta responsabel pa tanto asuntonan organisatorio, manera trahamento di rapportnan di formacion, y desaroya politicanan di personal y organisacion. Di e aproximadamente 100 servicio di gobierno, e departamento di politica a traha riba e siguiente rapportnan di formacion pa aña 2024, entre otro, Cuerpo Policial Aruba (KPA) – revision di formacion existente (ainda den proceso); Oficina di Servicio Interno – rapport di formacion nobo (ainda den proceso); Arubahuis – rapport di formacion nobo (finalisa); Departamento di Plan di Mayor na Directie Voogdijraad (finalisa); Oficina Central di Estadistica (den fase final).

Ademas, e departamento a traha riba desaroyo di politica y conseho nobo den e areanan di asuntonan presupuestario, bijstand, bonus y auto di compania. Tambe e departamento a trata tres proceso di independencia, trahamento di un plan social, procedura di colocacion di Departamento di Enseñansa Aruba y actividadnan pa Land Aruba Academy. E departamento di politica tambe ta responsabel pa maneha gastonan di personal y ta fungi como e forsa tras di e Medidanan di Landspakket, tema B.

Pa loke ta gasto di personal den 2024, e relato anual ta indica cu monitoreo y conseho riba gastonan di personal tambe ta entre e tareanan di DRH. Un norma nobo di gastonan di personal ta na vigor for di 2024, cu ta mas amplio cu e definicion anterior di gastonan di personal. Como resultado, mester desaroya un plan di politica nobo pa garantisa cu e norma aki ta ser cumpli. Gobierno ta pendiente tambe riba e conseho di IMF den cuadro di normanan financiero nobo pa pais Aruba. Den anticipacion di e plan aki, cu mester ser desaroya den colaboracion cu otro stakeholdernan, DRH a sigui cu su plan di politica di 2018 te na 2024.

Na 2024, e medidanan di e Plan di Politica di Reduccion di Gasto di Personal, cu ta na vigor for di 2018, a continua. Di acuerdo cu e BVP a aplica un restriccion riba vacaturanan nobo entrante 2018 en adelante, a menos cu e vacatura ta regarda un servicio nucleo y/of un funcion crucial, y basta cu e vacatura a ser presupuesta.

E documento ta señala, a limita vacaturanan nobo of reclutamento nobo ta ser usa manera un instrumento pa maneha e componente Q, cual ta e cantidad di empleadonan di gobierno, y asina reduci gastonan di personal. E enfasis tabata riba maneho di implementacion di e BVP y raporta riba esaki den e kwartaal uitvoeringsrapportage.

E aspectonan principal di esaki tabata: e moderacion mas aleu di contratamento di personanan emplea pa Pais Aruba; e restriccion di remplaso di funcionarionan publico na momento di salida of retiro; e promocion di salida (VUT); e acercamento na problemanan di overtime.

Gastonan di personal a mustra un tendencia di bahada durante e periodo di 2017 pa 2023. E motibo principal pa esaki tabata pa promove e salida di personal, cu a resulta den un bahada gradual di e cantidad di empleadonan di gobierno. E acercamento aki a resulta den un reduccion significante den e cantidad di personal pa fin di 2024 compara cu fin di 2017, y gastonan di personal cu a keda dentro di e norma acorda durante e periodo aki.

Den 2024, sinembargo, gastonan di personal a subi pa prome biaha den añanan compara cu e aña anterior. E relato anual ta indica cu esaki tabata e resultado di e compensacion necesario pa e perdida di poder di compra di personal di gobierno, cu a resulta den un porcentahe di indexering di 6% cu a ser otorga entrante 1 di juli 2024. No obstante, e aumento di gastonan di personal ta cumpli cu e normanan presupuestario nobo, cu ta ser trata den mas detaye den e siguiente paragraf.

E cantidad di personal a aumenta un poco na 2024 compara cu 2023 debi na varios reclutamento den enseñansa publico (DPS), loke a resulta den un aumento di 6% den nan forsa laboral.

Sinembargo pa e pais mes, menos hende a drenta cu a sali. Di e manera aki, a haci 160 reclutamento pa yena vacaturanan (presupuesta y existente), e fluho di un generacion nobo pa fortifica e dominio hudicial y pa otro motibonan, manera reclutamentonan den cuadro di e Landspakket of otro fondonan.

Den contraste cu esaki 173 empleado di gobierno a bay. E motibonan principal pa salida na 2024 tabata retiro riba propio peticion, sigui pa retiro y despues retiro cu uso simultaneo di e schema di retiro trempan.

E documento ta agrega cu un grupo grandi di esnan cu a haci uso di e schema di VUT 2024 lo no bandona servicio di gobierno te cu 2025, loke ta nifica cu no tabatin outflow pa motibo di VUT na 2024.

Manera ta conoci, e norma di gastonan di personal a ser revisa for di 1 di januari 2024, poniendo esaki na un maximo di 10% di e producto interno bruto (GDP). Tambe a amplia e definicion di gastonan di personal pa inclui gastonan di salario di entre otro instancianan independiente, scolnan special y acuerdonan di servicio.

Di acuerdo cu e cifranan preliminar di e proyecto di ley di salario publico di 2024, e pais lo cumpli completamente cu e norma stipula for di 2024. E norma aki inicialmente no tabata pa ser alcansa te cu 2027, segun e acuerdonan bou di e Landspakket. E realisacion tempran di e norma por ser splica parcialmente door di e continuacion di e medidanan di BVP den combinacion cu e aumento di producto interno bruto.

BONDIA ARUBA

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V. Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart

Redaccion
noticia@bondia.com
Pilar Flores (hefe di redaccion)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Ehecutivo di Benta
Sulaika Croes
sulaika.croes@cspnv.com
Mark Gomes
mark.gomes@cspnv.com

Aviso y Arte
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Departamento Digital
Juan Luis Pinto

Administracion
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distribucion
Jenny Kelly

Coleccion
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hefe)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hefe)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Colaboracion
Assiociated Press
Ret Karibense
Data Key

Afiliacion
Sociedad Interamerica di Prensa (SIP)

DIRECCION
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

Editorial

Financia beneficio futuro…

Cu 'bonanza' di pasado…?

Nos a experimenta algun aña di relativo 'bonanza' financiero gubernamental cu apoyo di un recuperacion economico excepcional despues di e pandemia di 2020. E cifranan di ingreso gubernamental di 2023 y 2024 ta papia palabra cla. Si nos mira atras algun aña, nos por mira un aumento drastico cu a culmina na fin di 2024 den un surplus – provisional – di e 'sector colectivo' di Afl. 477 miyon, di cual Afl. 308 miyon directamente di Pais Aruba. E fondonan di SVB y AZV a contribui na e surplus grandi aki di mas di 6% GDP. Motibo pa alegria y euforia? No, pero cu su splicacion.

Mientras e aumento aki por yuda cu un reduccion sustancial di debe di Pais Aruba, cu por cierto ta tumando lugar tambe, mester dicidi ainda cuanto di e reservanan di SVB y AZV por pasa pa Pais Aruba pa paga debe. Manera conoci, tin impedimento legal pa simplemente transferi placa di e entidadnan aki pa caha di gobierno. Esaki pa motibo valido anto, pero no ta mira ningun accion tampoco pa cumpli cu e recomendacion y dicidi cuanto e fondonan menciona mester reserva pa cubri nan riesgonan. Esaki por tin otro razon valido y esey ta cu experiencia recien a mustra cu reserva di e fondonan, unavez den un situacion di crisis, ta dirti mas rapido cu kita coriente y laga bo freezer habri...

Cuanto anto ta suficiente pa enfrenta un crisis di cual no por predeci con fuerte e lo ta? E crisis di Covid-19 a siña nos cu loke a crea na reserva, a base di e cambionan structural tuma na inicio di decada di 2010, a resulta insuficiente, ora entrada mensual di e cobronan di prima coriente di e momento ey a cay bao di cierto nivel. Esaki no ta implica cu nos por keda sin crea reserva anto; mas reserva tin, menos e daño lo por ta cu mester compensa cu fianza nobo, pushando nos debe publico den teritorio indesea.

E problema adicional cu nos ta mira ta cu no tin ningun respuesta y mucho menos discusion di esaki, mientras si nos ta mira cu gobierno, actual y futuro, ta presenta forma di gasta e bonanza temporal aki, cada un cu nan propio version di beneficio pa comunidad. Esun den forma di reduccion considerable di impuesto riba salario y ingreso, e otro cu propuesta pa fuertemente aumenta entrada di pensionado. Pa tur claridad, nos no ta discuti aki contenido ni nivel di moralidad o responsabilidad social di e medidanan, pero ta trata solamente di nan futuro viabilidad. E punto clave di henter e asunto aki ta: con ta basa aumento sustancial di gasto fiho – riba tereno social den beneficio inividual – si no ta mira unda tin continuacion di e supuesto bonanza temporal pa den futuro por continua cu financia e gastonan extra aki? E aumento fuerte di ingreso gubernamental por crea e impresion cu 'tin placa' pero pa gran parti e no ta disponible pa usa den forma di beneficio na comunidad, pa bon cu esey por zona den tempo di campaña. Cu esey nos ta opone un medida cu ta beneficioso pa (parti di) nos poblacion cu sigur a sufri bastante den ultimo añanan bao di e circunstancianan adverso? No, pero e pregunta ta pakico awor mester tuma un medida fuerte pa realiza e deseo ey, cu posiblemente ta resulta excesivo mirando e situacion economico cu nos por ta aden a corto plazo mes, y cu di tur manera nos lo no por carga mas? Ademas di e situacion cu mester supone cu ambos medida, tanto di reduccion di impuesto y esun pa pensionado, lo keda a cargo di futuro gobierno, pasobra no tin ningun intencion pa elimina esun medida pa pone e otro .

Y ya cu nos ta papiando di medida cu efecto a largo plazo, mester tuma na cuenta cu e terminacion di e medida di posterga derecho di AOV cu 6 luna pa cada aña, no ta na vigor mas, cu consecuencia cu di awor en adelante esnan cu cumpli edad di 65 aña ta cuminza cobra nan pension inmediatamente. Pa por tin un impresion con rapido e aumento ta di cantidad di pensionado: entre 1 januari 2023 y 1 di januari 2024 a registra 152 persona mas pa cobra AOV; entre 1 di januari 2025 y 1 di maart 2025 a registra un aumento di 153 pensionado mas; a base anual sigur 900 registrado mas, na actual nivel di casi 23.000 persona.

Pa AZV ta keda conta e aumento gradual di e parti di poblacion di edad halto, cu mester relativamente mas atencion medico cu e grupo mas hoben. Esaki, sin aumento di otro factor di costo, manera medicamento mas caro y personal medico specializa cu ta scars na tur parti di mundo, automaticamente ta implica mas gasto medico cu AZV mester presupuesta. E pregunta lo ta anto: cuanto realmente gobierno por, cu e medidanan legislativo corecto, saca di e fondonan di AZV y SVB pa pasa na nan banda pa paga debe?

Y pa bolbe na inicio di e comentario aki, si di antemano durante ultimo añanan, no solamente instancianan internacional y entidadnan autonomo local tabata anticipa un periodo corto di loke nos a yama 'bonanza' gubernamental y cu iniciando e aña aki lo tabatin un panorama keto bay positivo pero considerablemente menos cu loke nos a mira na 2023 – 2024, con esey lo ta si e perspectivanan negativo internacional, desde 20 di januari 2025, bira realidad den e proximo siman/lunanan? "Regeren is vooruitzien," nan ta bisa na Hulandes; tin un motibo pa no traduci esaki na nos idioma?

BONDIA ARUBA

Ekipo di Aruba a gana e National High School Model United Nations

Siman pasa, un grupo di studiante di hobennan di Schakel y International School of Aruba a logra ricibi e prome lugar den e competencia di National High School Model United Nations (NHSMUN) na New York, competiendo contra mas di 140 scol di tur riba mundo.

Model UN ta un simulacion di Asamblea General di e Nacionnan Uni y su otro organismo multilateral, unda studiante ta tuma e rol di embahador mientras ta debati topiconan manera igualdad di genero, accion climatico, salud global y hopi mas. E aña aki, e ekipo di Aruba a representa China.

Funda den aña 1975, NHSMUN ta e conferencia di Model UN mas grandi, diversifica y prestigioso pa studiante di scol secundario. Studiante tin e oportunidad pa asisti na reunionnan cu representantenan diplomatico di e paisnan cu nan ta representa, mientras lidernan di Nacionnan Uni y NGO ta bishita e comitenan pa sesionnan dinamico di pregunta y respuesta.

5 luna di traha duro y training di TENN Group, dirigi pa Alessio Vargas, Luis Fernando Atencio y Anabela Vivas a duna su fruto . Felicitacion ekipo di Aruba: Victoria Vesce, Paulina Perret Gentil, Juan Andres Rodriguez, Mathias Helder, Damian Leong, Ana Carolina Marcano, Neyah Keam.

TennGroup ta orguyoso di contribui na desaroyo di hobennan Arubiano, fortaleciendo nan habilidadnan blenchi manera negoshi, habla den publico, trabou den ekipo, y inteligencia emocional, preparando nan pa exito academico y profesional.

Arumun ta habri nan porta pa miembro nobo pa e ciclo 2025-2026. Interesado por contact +1 (202) 729-0365 of a traves di Instagram: @tenngroup.

Gobierno a entrega un di dos Nota di Cambio

Prome cu e reunion pa trata Presupuesto 2025 a tuma luga, Minister di Finanzas, Xiomara Maduro a entrega un di dos Nota di Cambio di Presupuesto 2025 na Parlamento, den cual ta aumenta e suma di subsidio na FCCA cu 2,7 miyon florin y ta aloca 17 miyon florin pa FCCA por traha cas social.

Ta conoci cu for di basta tempo FCCA tin un reto grandi pa por yega na financiamento na interes reduci pa por traha mas cas social pa esnan mas necesita na Aruba. Tin un lista di espera grandi pa casnan social, pero e reucurso financiero di FCCA no ta yega pa por traha e casnan necesario. Na varios ocasion FCCA a reuni cu Gobierno riba e reto aki pa hunto busca un posibel solucion pa asina por yuda yega na e financiamento necesario pa FCCA por baha e lista di espera di casnan social.

E solucion mas factibel ta pa Gobierno presta FCCA e placa aki pa asina FCCA por traha e viviendanan necesario, locual den pasado a yega di pasa caba. Awo cu Gobierno a traha espacio fiscal y tin surplus, Gobierno por aloca 17 miyon florin pa asina FCCA por haya un fiansa cu ta permiti FCCA cuminsa traha casnan social y hogarnan pa nos grandinan.

E di dos Nota di Cambio cu minister Maduro a presenta na Parlamento ta aloca tambe un aumento di subsidio di Gobierno na FCCA cu 2,7 miyon florin structuralmente pa asina FCCA por sigui tene e prijs abou pa e huurn casnan social. Esaki ta un peticion di FCCA di hopi aña caba y cu awo Gobierno por cumpli cune debi na e espacio financiero cu e surplus ta trece cune.

Asina bon
Nos Papiamento ta...?

Tocante uso corecto di concepto cientifico/ profesional

Den e edicion aki di nos column semanal di nos idioma Papiamento nos ta bay riba un tereno no asina comun, cu ta e tereno di concepto cientifico o profesional, por ehemplo di economia. Aki ta unda recientemente nos ta haya nos mas involucra den e tarea di duna un traduccion corecto di un gran cantidad di termino, usa den informe economico na nivel nacional como tambe internacional.

Un caso cu por sirbi bon como ehemplo ta e conocido 'GDP' na Ingles, cu ta 'Gross Domestic Product'. Nos sa mira esaki traduci eroneamente como 'Producto Nacional Bruto'. Pakico e ta incorecto? Pasobra ta existi banda di esaki tambe un 'Gross National Product' cu no ta mesun cos. E 'GDP' ta referi na e produccion di beneficio economico dentro di e teritorio nacional, mientras e 'GNP' ta inclui banda di esaki beneficio cu ciudadano a adquiri cu actividad economico fuera di e teritorio nacional. Kico haci den e caso aki? Nos ta scoge pa sigui e formula di Spaño: Producto Interno Bruto (PIB). Y pakico no sigui e formula Ingles, usando 'domestico' envez di 'interno'? E palabra 'domestico' ta existi den nos vocabulario oficial, pero como cu no tin un splicacion acerca, nos no sa e motibo di su introduccion den e vocabulario. En principio 'domestico' ta relaciona na bo 'domicilio', bo cas o vivienda. Esaki ta trece nos den Spaño na e 'empleada doméstica', un profesion ampliamente conoci cerca nos. Tambe un 'animal domestico' cu ta un animal cu a cria na cas, hunto cu humano. Tambe, den e caso aki relevante: 'economía doméstica', como tambe 'gasto doméstico', cu ambos refiriendo na e economia di cas, di hogar. Spaño no conoce un uso di e concepto 'doméstico' como algo aplica na economia nacional, mientras cu Ingles si conoce esaki. Nos escogencia pa 'interno' envez di 'domestico' ta basa riba e consideracion cu e ta duna mayor claridad di kico e ta representa y ademas nos tin e tendencia, casi natural por bisa, pa busca na promer momento cerca e idioma cu ta mas cerca di nos.

'Saldo' o 'balance'?

Cu e escogencia menciona nos no ta ignora e hecho cu idioma Ingles tambe tin su influencia den nos Papiamento, entre otro via vocabulario profesional y cientifico, cu ta algo natural tambe. Loke si mester tuma na cuenta ta cu por ta existi caba un termino di uso comun cu tin otro origen. Atrobe, un ehemplo: e diferencia entre 'saldo' y 'balanza' ('balansa'). For di contabilidad Hulandes y Spaño nos a haya, anteriormente caba, e termino 'saldo' pa indica e suma cu ta aparece riba un cuenta como e montante cu e persona o entidad tin disponible riba nan cuenta. Via e influencia, specialmente den mundo bancario, nos a adopta tambe e 'balance' di Ingles, loke na Hulandes (balans) y Spaño (balanza, balance) ta den uso pa e presentacion di e cifranan di activo y pasivo, cu finalmente ta mustra un 'saldo' positivo o negativo. Den idioma Ingles ta usa 'balance' den ambos caso, tanto pa e balanza den contabilidad como pa e saldo positivo o negativo. Tambe ta usa esaki pa por ehemplo e balanza comercial (handelsbalans) cu ta e presentacion di tur loke un pais ta exporta y importa, di bienes y servicio. Na Ingles e 'trade balance' ta duna un 'positive or negative balance', pa nos un poco confuso. Kico ta sabiduria anto den esaki? Nos no t'ey pa dicta un opinion, solamente nos ta expresa un opinion cu segun nos ta bon fundamenta y cu ta duna maximo claridad, y finalmente ta basa tambe riba loke nos a hereda di e practica di nos propio idioma. Por lo tanto nos ta mantene un distincion entre 'saldo' y 'balanza'.

DVG ta haci un yamada

Na tur esnan cu falta pa haci nan Tuberculosis test pa presenta

Departamento di Salud Publico ta haci un yamada na tur persona cu tin pendiente un Tuberculosis test pa haci na seccion di Malesanan Infeccioso, sea pa por ricibi nan permiso di estadia, pa trabou, pa motibo di salud of cualkier otro motibo, pa pasa riba un di e siguiente dianan aki bou pa haci e test:

- Dialuna dia 24 maart, entre 3:00 cu 6:00 di atardi
- Diamars dia 25 maart, entre 3:00 cu 6:00 di atardi

E dos dianan aki riba menciona ta e unico dos dianan cu e servicio pa pone e test di Tuberculosis lo ta disponibel durante e orarionan aki cu no ta orarionan regular.

Despues di e dos dianan aki cu ta 24 y 25 di maart tur persona mester pasa pa e test di Tuberculosis na nos oficina durante orario regular di trabou cu ta riba dialuna of diamars entre 7:45 cu 11:30 di mainta y 1:15 cu 3:30 di atardi.

Pa mas informacion por tuma contacto cu nos servicio di Malesanan Infeccioso na 5224239 of 5224241.

Pa mas informacion like nos Facebook page Directie Volksgezondheid DVG Aruba, Follow nos riba Instagram directie_volksgezondheid_aruba, subi nos website www.dvg.aw, yama nos na 5224200 of mail nos na servicio@dvg.aw

Dos morto di Chikungunya riba e isla Frances di La Reunion

(AFP)—Un malesa di sangura yama chikungunya a resulta den dos adulto mayor morto na e isla Frances di La Reunion den e Ocean Indio, segun autoridadnan a bisa ayera.

Dos adulto di 86 y 96 aña di edad a fayece siman pasa di e malesa cu ta causa keintura y dolor severo, segun autoridadnan di Salud prefecto y regional a bisa, agregando cu un di nan tabatin un malesa cronico.

A mira 8.500 caso den henter e teritorio desde augustus 2024, y e brote atrae atencion den e ultimo simannan, nan a bisa. Den un solo siman entre 3 y 9 di maart, a registra 2.888 caso, 77 di cual mester a ser admiti na camber di emergencia.

Autoridadnan a recomenda pa hende vulnerable tuma vacuna y a desplega 150 trahador di cuido medico como tambe personal municipal pa fumiga e isla diariamente.

E nomber "chikungunya" ta bin for di un palabra den e lenguahe Kimakonde di Tanzania, cual ta nifica "pa ta contorsiona" y ta describi e aparencia di esnan afecta cu dolor di joint, segun e Organisacion Mundial di Salud (WHO).

E virus ta ser transmiti pa dos especie di sangura cu tambe por transmiti dengue y Zika. La Reunion, situa cerca di Madagascar, ta un di Francia su teritorio den exterior. Na 2005 y 2006, un brote di chikungunya na La Reunion a afecta casi un tercer di e poblacion, resultando den 225 morto.

Slovakia ta reporta e prome caso di malesa 'foot-and-mouth' den 50 aña

(AFP)—Slovakia a confirma su prome brote di e malesa foot-and-mouth den 50 aña na tres campo cerca di frontera cu Hungria, e gobierno a bisa diabierna, siguiendo casonan eynan y den Alemania.

E malesa foot-and-mouth (FMD) ta un infeccion viral extremamente contagioso cu no ta peligroso pa humano pero cu si ta afecta bestia criadero, incluyendo carne y porco. Sintomanan ta inclui keintura y blaar den boca y cerca di nan pia.

Na januari, Alemania a reporta casonan di FMD na un campo di waterbufalo na Berlin, e prome brote den Union Europeo (EU) desde 2011, causando varios pais pa para importacionnan di carni for di Alemania.

A confirma e malesa den tres campo di bestia criadero den Slovakia, segun e minister di Agricultura Richard Takac a bisa, agregando cu e tabata un "problema hopi serio y hopi grandi."

Cada campo tin 600 pa 1.000 bestia di criadero y baca lechera, cu sintomanan apareciendo diamars. "Mientras

cu ta confirmando FMD, nos lo sacrifica tur bestia," segun Pavel Majercak, un representante di dos di e camponan, a conta AFP, describiendo e brote como "un desaster pa agricultura."

E ultimo biaha cu e malesa a surgi den e pais tabata na aña 1974. Como reaccion na e brote actual, Republica Checo a implementa control riba frontera y a prohibi importacion di bestia criadero for di Slovakia desde ayera.

Tambe a implementa medidanan pa importacion di animal for di Hungria, unda a reporta e malesa dia 7 di maart.

Corsou: Inspectorado di Salud a mira discrepancia den cantidad di salida di specialista

(CuracaoChronicle) - Un rapport recien di Inspectorado di Salud a revela discrepancia entre Curacao Medical Center (CMC) su cifranan reporta tocante e salida di specialistanan medico y e resultadonan di e inspectorado.

Contrario na CMC su declaracion cu tin un cantidad significante di saluda cu ta conecta na LNT (Landsverordening Normering Topinkomens), e inspectorado a conclui cu no tur caso ta relaciona na e problema aki.

Di 22.5 caso di salida di specialista cu CMC a sugeri en conexion cu LNT< Sirving Keli, e Inspector General, a reporta cu solamente 6.4 ekivalente full-time (FTE) of 7 specialista medico, tin un posibel conexion cu e regulacion di LNT. E conclusion aki ta basa riba un rapport di progreso titula "Departure of Medical Specialists at CMC in Relation to LNT," cual ta duna un actualisacion di maart 19 2025.

Den e rapport aki, Keli ta contraresta CMC su declaracionnan. Mientras cu CMC inicialmente a reporta un total di 19,7 specialista cu a sali pa fin di februari 2025, cu pronostico di aumenta na 22,5 den futuro cercano, e resultado di e Inspectorado ta revela un cantidad hopi mas abao di specialista cu realmente a sali for di e hospital. Desde dia 27 di februari 2025, CMC a reporta cu 12,7 specialista medico a renuncia desde juni 2023, cu un 2,8 adicional anticipa di renuncia pronto.

E discrepancianan ta politicamente sensitivo, mirando cu CMC a demanda e gobierno a causa di LNT. E Inspector General tambe ta señala cu CMC no a reporta vacatura pa yena e posicionnan aki. Ora di considera contrata specialista na otro hospital manera Curacao International Clinic (CIC) y Advent Ziekenhuis, conhuntamente cu e despliegue di specialista temporario, e forsa laboral medico en genera na Corsou a mira un aumento.

Segun Keli su resultadonan, ora di tuma na cuenta facilidadnan medico, incluyendo CMC, CIC y Advent, e cantidad total di e specialistanan medico riba e pais a aumenta cu mita di un gastroenterologo y un dermatologo adicional, mientras cu tin un escasez di solamente un specialista di horea, nanishi y garganta.

Eleccion na Corsou a procede di manera sublime cu 52.000 persona eherciendo nan derecho

(CuracaoChronicle) - Eleccion na Corsou a tuma luga sin ningun incidente en particular, segun un actualisacion cu Presidente di Conseho Electoral a provee ayera tardi.

Pa 4or di atardi, 52.255 persona a eherce nan derecho di voto, representando 46,75% di e votadornan total eligible. Polis no a reporta ningun incidente grandi, ademas di algun accidente den trafico durante algun ora. E unico problema cu a reporta tabata musica tocando na volumen halto, manera vocero di polis Maurits Rosalina a confirma.

E operacion sublime di e eleccion te cu e actualisacion a refleha e maneho efectivo di e proceso, cu autoridadnan garantisando strobamento minimo.

E participacion di votadornan a keda aumenta mientras e dia a sigui progresa.

Tension ta surgi entre miembronan di coalicion den Parlamento Hulandes a causa di asuntonan Caribense

(CuracaoChronicle) - Tension politico dentro di e coalicion na mando a surgi awe den e Comite Parlamentario di Relacionnan di Reino, mientras partnernan den coalicion Faith Bruyning (NSC) y Peter van Haasen (PVV) a discuti.

E confrontacion a causa cu Bruyning a sali for di e reunion, causando cu Presidente di e Comite Olger van Dijk (NSC) a suspende e sesion y a sigui su colega di partido, ken no a mira mas.

Aukje de Vries (VVD) a causa e discusion, proponiendo un debate tocante maneho financiero di e 6 islanan Caribense dentro di e Reino. Sinembargo, e proposicion a keda rechasa pa un mayoria di GroenLinks-PvdA, NSC y SP, cu Bruyning declarando cu e topico "no ta un prioridad." Poco despues, el a boga pa e Comite pa Relacionnan di Reino tuma over un dossier di educacion den Caribe cu tecnicamente ta cay bao e Comite Parlamentario pa Educacion.

E falta di consistencia aparente aki no a cay bon cu De Vries y Van Haasen. Van Haasen a acusa Bruyning di solamente sostene problemanan cu ta alinea cu su agenda, mientras e ta ignora otronan, manera e supervision financiero. E situacion aki a escala mas ainda ora cu Bruyning a cuestiona e sinceridad di PVV y VVD su intencion, sugeriendo cu nan ta mas interesa den critica e islanan na luga di tin un debate constructivo.

Pone condicion previo na e dialogo tocante e maneho financiero di e islanan ta "bergonsoso," Van Haasen a bisa. Bruyning a contesta cu Van Haasen su contribucionnan na e debatenan ta hopi mas bergonsoso, agregando, "y esey ta bisando cosnan di manera netjes."

Bruyning su remarcanan a ricibi sosten di oposicion. Raoul White (GroenLinks-PvdA) a yama Van Haasen su respuesta "completamente inapropia y ridiculo."

Mientras tensionnan a aumenta, Bruyning a acusa su partner den coalicion di "no ta colegial," a piki su cosnan y a sali for di e sala. Den un intento di restaura orden, Presidente di Comite Van Dijk a suspende e reunion y a bay su tras.

Eventualmente el a convence su persona di regresa, permitiendo pa sigui trata e agenda. Sinembargo, e atmosfera a keda uno tenso y cualkier sentido di unidad entre e miembronan di coalicion no a ser mira.

Politiconan di Rotterdam ta dividi tocante plan di expansion di aeropuerto

(NLTimes) – Tin un division den seno di Conseho di Ciudad di Rotterdam pa loke ta trata e plannan pa expande Aeropuerto di Den Haag di Rotterdam (RTHA). Aeropuerto kier aumenta e cantidad di pasaheronan cu ta haci uso di aeropuerto cu un miyon pa aña.

"Bon pa economia," dos di e partidonan di coalicion a bisa. Oposicion no ta di acuerdo. "E interesnan di e residentenan den cercania, hopi di nan a keha di contaminacion, ta ser ignora atrobe," e nuebe partidonan cu ta opone e plannan a bisa.

Oposicion ta sinti cu e aumento den e cantidad di pasahero ta "completamente inalcansabel dentro di e espacio di zonido actual. Avionnan mas grandi ta produci mas zonido. E leynan y regulacionnan existente no ta permiti ningun expansion y nos a papia contra e expansion den pasado."

E partidonan a agrega cu si awor a duna e aeropuerto espacio pa crece al fin y al cabo e lo parce un gobernacion incorecto di parti di e municipio. Hopi plan pa construccion di vivienda den y rond di Rotterdam tambe lo ta complica debi na e localidad di e aeropuerto.

Partidonan di coalicion VVD

y Leefbaar Rotterdam no ta kere cu e aumento di pasahero lo conduci automaticamente na mas molester y contaminacion. "Esaki ta debi na e uso di avionnan mas grandi y limpi y e eliminacion di avionnan bruha", nan a bisa.

Un mayoria di e poblacion di Rotterdam ta pro pa mantene e aeropuerto habri. Seis di cada dies di e personanan cu a puntra na 2023 a indica e necesidad di un aeropuerto den cercania.

Tambe tin un division dentro di e coalicion, cu ta existi for di Leefbaar Rotterdam, VVD, D66, y DENK. D66 ta kere cu e plannan di RTHA ta bay contra di e plannan di e municipionan pa blokia cualkier crecemento potencial, contaminacion, y pa laga espacio pa plannan nobo di vivienda cerca di aeropuerto.
E alcalde responsabel pa esaki, Pascal Lansink-Bastemeijer, a sostene D66 den nan preocupacionnan. "Nos no ta bay cambia nos punto di bista riba aeropuerto", el a priminti.

Ta anticipa cu alrededor di 2.3 miyon pasahero lo usa RTHA e aña aki. Nan ta pretende cu e plannan pa un aumento no ta un miyon pasahero extra. Un vocero a bisa cu e aeropuerto ta boga pa un aumento gradual di mey miyon hende como maximo pa 2.8 miyon hende pa aña pa 2035, pero no ta confirma cu e cantidad aki lo ser alcansa.

Hulanda ta extende aumento di control na frontera a pesar di reduccion di detencion y solicitud di asilo

(NLTimes) - Hulanda lo sigui enforsa control adicional na frontera na puntonan caminda hende por drenta for di Belgica y Alemania te cu 8 di juni, a pesar di e resultadonan limita cu a keda documenta te awor. Patruyanan extra ta na vigor for di 9 di december, cu autoridadnan ta haci un promedio di 110 control aleatorio riba vehiculonan pa dia. Durante e tempo ey, solamente 250 individuo a ser nenga entrada na Hulanda, mas o menos 30 otro a pidi asilo, y 90 persona a ser aresta pa varios ofensa cu ta varia di violacion di trafico te na sospecho di contrabanda di hende.

Un aña prome, e cantidad di sospechosonan aresta durante operacionnan normal di patruya di frontera tabata mucho mas halto na 260, ora autoridadnan a realisa casi 25% menos control aleatorio. E tempo ey, 150 persona mas cu tabata residencia na Hulanda sin permiso a ser entrega na polis Belga of Aleman, y 100 otro a pidi asilo, minister di Asilo y Inmigracion Marjolein Faber a skirbi den un carta pa Parlamento diabierna.

Faber a bisa cu ta "impresionante cu e cantidad di aresto pa ofensanan criminal durante controlnan interno di frontera ta mas abou" cu un aña pasa. El a admiti cu un "motibo exacto no por ser determina" pa esaki, pero a specula cu un reduccion di 45% den

entrada di asilo por ta un factor.

E argumento di e minister na fabor di e aumento di control na frontera tabata basa riba demandanan di volumen extraordinariamente halto di hende cu ta busca asilo na Hulanda. Faber no a splica su rasonamento pa extende e proyecto te na juni, cu excepcion di bisa cu e ta considera e resultadonan "alentador," sin elabora mas aleu.

El a admiti cu e datonan ta mustra "cu mas o menos e mesun cantidad di persona a ser controla durante controlnan interno di frontera" compara cu mas o menos e mesun periodo 12 luna prome. Durante tur dos periodo di tempo, poco mas cu 12.600 ciudadano di paisnan di pafo di Union Europeo a ser interoga pa personal durante e controlnan aleatorio. E diferencia ta cu 9.900 control riba auto, truck, van, bus y trein tabata necesario pa logra esey bou di vigilancia di Faber for di 9 di december pa 9 di maart.

E patruyahe ta ser realisa pa Marechaussee, e ramo di e militarnan encarga pa proteha frontera y aeropuertonan Hulandes. Aña pasa, Faber a stop di ordena controlnan obligatorio na cada crusada di frontera terestre, di cual tin mas cu 800, y en bes di esey a haci un yamada na Marechaussee pa desplega mas o menos 50 oficial adicional pa haci controlnan aleatorio, aumentando e total na mas o menos 2.300 guardia di frontera.

E rindimento di e Marechaussee tabata mas eficiente un aña pasa, ora cu 7.710 control a ser realisa riba vehiculonan di caminda y trein, segun e datonan cu Faber a presenta. Alrededor di 41.750 persona a mester a pasa screening, incluyendo 29.150 ciudadano di paisnan di Union Europeo durante e periodo di tres luna mas recien. Mas o menos 38.600 hende a pasa screening durante e mesun periodo di tempo un aña prome bou di e administracion di e Gabinete anterior. Mas o menos 25.940 di nan tambe tabata ciudadano di UE.

"E posibilidadnan pa mehora e eficiencia y efectividad di controlnan interno di frontera tambe ta ser analisa continuamente," Faber a bisa.

E controlnan adicional di frontera a ser critica fuertemente ora Faber a introduci e idea, y miembronan di Parlamento a acus'e di tene nan den scuridad tocante e naturalesa di e controlnan. Eventualmente, a bira cla cu nan lo no inclui un regreso di porta y stacionnan di warda na crusada di caminda. E Marechaussee a afirma poco prome cu e introduccion di e controlnan aumenta cu e situacion lo ta pa gran parti mescos djis cu mas parada di trafico aleatorio.

Parlamentarionan y 46 alcalde di ciudad di frontera tambe a expresa obhecion y preocupacion anteriormente tocante cu e aumento di monitoreo di frontera lo stroba turismo, biahe di negoshi, comercio y logistica. Esaki no a materialisa, Faber a declara. El a skirbi cu e naturalesa "flexibel" di e controlnan interno di frontera "tabatin tiki impacto riba e fluho di vehiculo y biaheronan." El a bisa cu e lo sigui vigila e situacion.

Argentina: Sindicato top ta convoca welga general dia 10 di april

(AFP) – Sindicato mas grandi na Argentina diahuebs ultimo a haci un yamado pa un welga general dia 10 di april proximo, pa condena un accion di polis contra un protesta den sosten di pensionadonan siman pasa, durante cual 45 persona a resulta herida.

Secretario general di Confederacion General di Trabao (CGT), Hector Daer a bisa cu e manifestantenan tambe ta bay exigi un aumento di emergencia den pensioen y pa stop e freeze riba obranan publico imponi pa presidente, Javier Milei, durante ultimo 15 luna, entre otro medida.

"Di mita anochi dia 10, un welga di 24 ora," Daer a bisa durante un conferencia di prensa.

E paro di trabao ta bay ta e di tres paro asina desde cu e libertario Milei a yega na poder na december 2023, tempo cu el a zwaai un motosierra (of chainsaw) como simbolo di su plan pa corta gasto publico y controla inflacion.

Pensionadonan ta esunnan cu mas a sufri bao e medidanan pisa di austeridad di Milei, cu a hundi Argentina den un recesion profundo pa gran parti di 2024, pero a conduci na un reduccion dramatico den aumento di prijs.

Aumento di pensioen no a alcansa inflacion durante ultimo aña, conduciendo un empeoramento pisa den condicionnan di bida di pensionadonan, empeora mas ainda pa e decision di gobierno pa elimina control di prijs riba remedi.

Siman pasa, cantidad di fanatico di futbol a uni pensionadonan na un manifestacion pafo di parlamento, cu a resulta den peleanan cu polis, den cual a aresta mas cu 120 persona.
Un fotografo periodista tambe a resulta criticamente herida.
Gobierno a tacha e manifestantenan di "hooligan" y a acusa nan di "sedicion."

Potret di Tiempo Argentino.

Brazil: Bolsonaro no ta logra recusacion di hues den caso pa golpi di estado

(AFP) – Corte Supremo di Brazil durante weekend a rechasa un intento di expresidente Jair Bolsonaro pa retira tres hues for di e panel cu ta bay dicidi si e mester bay huicio pa orkestra un intento di golpi di estado.

E ex-lider derechista ta un di mas di 30 persona, incluyendo ex-minister y militarnan di rango halto, acusa den un supuesto intento pa retira e sucesor iskierdista di Bolsonaro, presidente Luiz Inacio Lula da Silva.

Entre e huesnan cu team di defensa di Bolsonaro a busca pa retira, tin hues poderoso Alexandre de Moraes, kende a dirigi varios investigacion riba e presidente divisivo di 2019-2022.

Moraes ta parti di e panel di cinco hues cu ta bay reuni dia 25 di maart pa dicidi si tin suficiente evidencia pa pone e ex-presidente den huicio. Si e keda condena, e lo por ricibi castigo di mas di 40 aña di prison.

Abogadonan di Bolsonaro a argumenta cu presencia di Moraes den e panel ta consistui un conflicto di interes, pasobra e supuesto complot pa retira Lula a inclui un plan pa asesina Moraes como tambe Lula y su vice-presidente.

Abogadonan di defensa tambe a argumenta cu otro dos hues, Flavio Dino, un ex-minister di Husticia bao Lula, y Cristiano Zanin, exabogado di Lula, tambe mester recusa.

Bolsonaro ta acusa di a sostene manifestacion di 8 di januari 2023 na e capital Brasilia, cu a mira su sostenedornan ataca e palacio presidencial Congreso y Corte Supremo.

E manifestadonan a exigi pa ehercito saca Lula, cu a derota Bolsonaro den eleccion na october 2022, y kende a keda huramenta apenas un siman prome.

Bolsonaro, cu a haci 70 aña diabierna, ta rechasa e acusacionnan.
E ta bisa cu e ta victima di un atake hudiciario cu motibo politico, cu meta pa preveni e di haci un comeback den eleccion proximo aña.

E ex-capitan di ehercito ta prohibi di sirbi den un funcion publico electo te cu 2030 pa a haci declaracionnan sin base di fraude den e sistema di voto electronico na Brazil, pero e tin speransa di reverti e prohibicion a traves di Congreso.

Corte Supremo a anuncia cu ta bay reforsa seguridad alrededor di e edificio na Brasilia pa e audiencia di su caso dia 25 di maart.

E corte lo por duna su decision riba e mesun dia.

Mexico: Manifestacion di maestro ta trece caos den aeropuerto

(AFP) – Un manifestacion di maestro diahuebs a causa caos na e aeropuerto internacional di Ciudad de Mexico, un di e aeropuertonan mas druk den America Latino, cu miles di manifestante blokeando camindanan conduciendo na terminal.

Biaheronan a haya nan mes forsa pa bandona nan taxi y cana cu nan maleta pa evita di perde nan vuelo.

E manifestacion, cu a dura varios ora, a causa rabia entre motorista y manifestantenan oponente di reformanan di pensioen.

"Ya nos tabata cay laat, y esaki a retrasa nos mas ainda," Colombiano Fabio Lorens, 27, a bisa AFP mientras e tabata lastra su maleta bao solo.

Aeropuerto Internacional Benito Juarez ta esun mas grandi na Mexico y un di e mas transita na America Latino, manehando 45.3 miyon pasahero na 2024.

E maestronan tambe a set up centenares di tent den e plaza publico principal di Zocalo na Ciudad de Mexico, exigiendo e rechaso di e reforma na e sistema di pensioen.

Gangnan di Haiti ta purba silencia medionan di comunicacion, UNESCO ta adverti

(AFP) – Medionan di comunicacion na Haiti ta un blanco "sistematico" di gangnan criminal cu ta purba silencia nan, un oficial di e organo cultural di Nacionnan Uni a bisa diahuebs, elogiando e curashi di periodistanan cu ta traha eynan den condicionnan cu ta causa ansiedad.

"E situacion ta hopi alarmante, hopi preocupante, pasobra e medionan di comunicacion awor ta un blanco", Eric Voli Bi, e representante di e Organisacion di Nacionnan Uni pa Educacion, Ciencia y Cultura (UNESCO) na Haiti, a bisa AFP den un entrevista.

Dos periodista a muri den un yobida di bala den e capital Port-au-Prince na december mientras nan tabata cubri e reapertura di un hospital.

Apenas siman pasa, e oficinanan di un cadena di television y dos radio emisora a wordo ataca, mientras cu e ciudad ta enfrenta otro explosion di violencia di gang.

"Gangnan ta dirigi riba periodistanan y salanan di redaccion, destruyendo y kimando nan," Voli Bi a bisa.

"Mi ta kere cu e meta di e strategia calcula aki ta simplemente pa silencia e periodistanan y medionan di comunicacion, evita cu Haitianonan ta haya informacion di e situacion na un manera transparente".

Haiti, e nacion di mas pober den America, a cay den intrankilidad nobo aña pasa ora gangnan a lansa atakenan coordina na Port-au-Prince pa forsa e prome minister di e tempo ey Ariel Henry pa renuncia.

E gobierno interino y un forsa di seguridad dirigi pa Kenia cu respaldo di Nacionnan Uni a lucha pa restaura orden. Gruponan arma awor ta controla 85% di e capital, segun cifranan di Nacionnan Uni.

Na december, mas cu 200 hende a ser mata den un buskeda di hende ordena pa gang di esnan cu ta kere ta practicantenan di vudu, hopi di nan di edad avansa.

UNESCO a lanta programanan di sosten di salud mental pa periodista, studiante y otronan, Voli Bi a bisa, agregando cu mientras cu algun a retira for di cobertura activo, otronan ta keda activo -- tin biaha sin ekipo di proteccion manera bulletproof vest.

Pero Voli Bi ta bisa cu e periodistanan no solamente mester di ekipo basico di seguridad -- nan tambe kier yudansa di e tipo di expertonan di seguridad cu organisacionnan internacional di noticia ta usa na luganan manera Ucrania.

"Nan tambe mester di sosten financiero, pasobra e condicionnan actual a pone viabilidad economico di medionan di comunicacion na peliger", e funcionario di Nacionnan Uni a bisa.

UNESCO tin plania pa patrocina un serie di proyecto pa asina organisacionnan local di medionan di comunicacion por "sobrevivi durante e crisis aki" y surgi cu "un prensa liber y un situacion economico cu ta propicio pa e trabou continuo di e gruponan aki", el a splica.

E plannan ey ta inclui e restructuracion di television estatal cu cooperacion di e gobierno interino, cu el a bisa ta ansioso pa mira un "berdadero medio di servicio publico," y no solamente proveedornan di propaganda estatal.

Mientras cu e Haitianonan tin e tendencia di confia den informenan di medionan priva, nan ta mas dudoso tocante medionan di comunicacion estatal, Voli Bi a bisa, agregando cu nan no por depende di medionan di comunicacion di afo, cu no ta bon representa den e pais, loke ta nifica cu e crisis tin e tendencia di desaparece.

Pa Voli Bi, e violencia so no ta duna cuenta di e falta di atencion di medionan di comunicacion, pasobra periodistanan ta opera den otro zonanan di peliger manera Ucrania.

Puerto Rico: Colegio di Administradornan di Servicio di Salud ta faborece aumento di incentivo di belasting pa dokter

(ElNuevoDia) - Presidente di Colegio di Administradornan di Servicio di Salud (CASS), a apoya e proyecto di ley pa aumenta e tarifa di impuesto riba entrada fiho di 4% pa 12%, di cual centenares di dokter riba e isla ta beneficia, considerando esaki un "bon strategia" pa retene personal. Tambe el a urgi e aseguradonan pa revisa nan tarifanan.

"E ta un medida noble y bon. Mi ta sigur cu e lo pone hopi dokter kier y anhela pa keda aki na Puerto Rico. Ta innegabel cu nos profesionalnan ta bay," e dokter di cas a insisti, durante e anuncio di e Feria di Salud y Bienestar di Lions Club, cu lo ser teni di 3 pa 6 di april na Plaza Las Américas.

Como contesta riba preocupacionnan di e Autoridad di Conseho Financiero y Agencia Fiscal (FAFAA) y e Departamento di Tesoro tocante e Proyecto di Ley 15 di Senado, presenta pa Thomas Rivera Schatz, Dr. Castro a contesta cu "cada cambio mester tin algun tipo di consecuencia" y a invita e instancianan aki pa analisa "e riesgo cu e pais lo sigui cu e profesionalnan si e no por garantisa na e poblacion."

"Nos mester considera e riesgo a largo plaso cu e pais ta enfrenta door di e 'brain drain', cara-a-cara cu e bahada potencial den entrada di gobierno pa medio di contribucionnan," e presidente di CASS a declara.

Ademas di aumenta e tarifa fiho di impuesto riba entrada genera pa medio di ehecucion di nan practicanan na 12%, e medida di e presidente di Senado ta propone pa extende e beneficio pa 15 aña mas, pa un total di 30 aña.

Un estudio publica na fin di februari door di e Hunta di Supervision Fiscal a revela cu Puerto Rico ta enfrenta un scarsedad di mas cu 1.200 specialista medico, identificando e "escasez mas agudo den endocrinologia, gastroenterologia, nefrologia, psicologia y psikiatria."

Mirando e realidad aki, Castro tambe a recomenda pa companianan di seguro revisa nan tarifanan den un pais caminda solamente 26 dunador specialisa den cuido pa adulto mayor ta keda riba e isla memey di cambionan demografico preocupante.

"Profesionalnan di cuido medico no necesariamente ta mira un aumento consistente y rasonabel den e suma cu ta ser cobra pa servicionan. Esaki ta algo cu mester ser revisa. Mescos cu nos primanan (pa aseguradonan) ta ser subi tur aña, nos mester considera pa bishita di nobo e scalanan di pago aki. Si nos kier retene nos profesionalnan, nos mester bay e extra miya," e dokter a bisa.

Di nan banda, e directora ehecutivo di e Fundacion Triple-S, Lydia Figueroa, y Yaritza Centeno, di e Asociacion di Hospital di Puerto Rico, a bay di acuerdo riba e importancia di aumenta residencia na centronan di salud pa logra retencion.

Figueroa a declara cu e aña aki nan lo otorga 10 beca complementario pa residencianan den specialidadnan sumamente necesario, cu ta surpasa $10,000. Aña pasa, nan a otorga seis den areanan manera pediatria, ortopedia, neurologia, reumatologia, botica y enfermeria.

Mientras tanto, Susana Martínez, di e Departamento di Salud di San Juan, a defende cu e hospital di e capital ta trahando riba strategianan pa retene e personal hoben, specialmente e 48 specialistanan residente cu ta gradua dia 7 di mei.

Pa e Feria di Salud y Bienestar di Lions Club, e Municipio di San Juan lo provee dos clinica mobiel y ofrece charlanan y tayernan riba salud preventivo, incluyendo deteccion di glucosa y presion di sanger y evaluacionnan visual for di Plaza las Américas.

Actor Frances Gerard Depardieu den huicio pa cargo di abuso sexual

(AFP) – Actor Frances, Gerard Depardieu, cu a enfrenta un cantidad di acusacion di abuso y violacion, ta bayendo huicio dialuna, acusa di abusa sexualmente di dos muhe durante filmacion di un pelicula na 2021.

Depardieu, 76, kende a haci mas di 200 pelicula y serie di television, ta acusa di comportamento inapropia pa alrededor di 20 muhe, pero esaki ta e prome caso pa bay huicio.

E ta e figura di perfil mas halto enfrentando acusacion den cinema Frances, den un respuesta algun biaha tarda pa e movemento #MeToo.

E caso dilanti corte criminal di Paris ta trata di cargonan pa abuso sexual durante e filmacion di “Les Volets Verts” di director Jean Becker na 2021.

Anouk Grinberg, un actriz prominente cu a aparece den e pelicula, a sostene e dos acusador – un trahado di vestuario di 54 aña y un assistent di director di 34 aña. Ambos ta alega violencia sexual.

Grinberg a bisa cu Depardieu constantemente a haci “comentarionan lascivo”, bisando AFP: “Ora productornan di television contrata Depardieu pa un pelicula, nan sa cu nan ta contratando un abusador.”

E huicio, inicialmente programa pa tuma lugar na october, a keda posponi pa motibo di mal salud di e actor.

E tempo aya, abogado di Depardieu, Jeremie Assous a bisa cu e actor a ricibi un bypass cuadruple di curason y tabata sufri di diabetes empeora pa e stress di e huicio.

Segun e abogado, presentacion di Depardieu den corte mester ta limita na seis ora pa dia, y e ta bay tuma break unda cu e “mester”. Assous a bisa cu e actor “ta rechasa tur acusacion den nan totalidad.”

Un di e dos acusador di Depardieu, e trahado di vestuario, a reporta na februari aña pasa cu el a sufri di abuso, acoso y insulto sexual durante filmacion. El a bisa e website investigativo Frances, Mediapart, cu Depardieu a cuminsa exigi un fan durante filmamento pasobra e “no por ni pon’e para” den calor.

E acusador a bisa cu Depardieu a gaba cu e por “duna un muhe un orgasmo sin tok’e” y cu un ora despues, Depardieu a “gar’e brutalmente.” E actor a primie door di “cera su pia” rond di dje prome cu gara su cintura y stoma, continuando na su pecho, el a agrega.

Depardieu a haci “comentarionan obsceno”, incluyendo: “Bin toca mi parasol grandi. Mi ta bay hink’e den bo [vagina],” el a bisa. E acusador a describi e bodyguardnan di e actor lastrando Depardieu ley, mientras e tabata grita “nos ta bay bolbe mira otro, mi dushi.”

“Mi cliente ta spera cu e biaha aki e huicio ta bay door,” abogado Carine Durrie-Diebolt a bisa AFP.

E di dos acusador, un director assistent, tambe ta alega violencia sexual. “Loke mi cliente kier ta pa e huicio tuma lugar, pero mi tambe ta preocupa tocante con defensa di Sr. Depardieu ta bay trata e partidonan civil na e audiencia,” segun abogado Claude Vincent.

En general, alrededor di 20 muhe a acusa Depardieu di comportamento inapropia, pero varios caso no a sigui pa motibo di e statuut di limitacion.

Actriz Frances, Charlotte Arnould tabata e prome muhe pa entrega un keho criminal contra Depardieu na 2018. Augustus ultimo, Ministerio Publico di Paris a solicita un huicio pa violacion y abuso sexual, acusacionnan cu e actor consistentemente a rechasa durante añanan.

“Nunca, pero nunca mi a abusa di un muhe,” Depardieu a skirbi den un carta abierto na corant conservador, Le Figaro.

E ta conoci cu scandal, despues di aparece den titularnan pa bringa, core bao influencia y pishi den gang di un avion.

Un documental den television Frances na 2023, titula, “Caida di e Ogro” ta mustra e actor den un biahe na 2018 na Corea di Nort, ripitidamente haciendo comentarionan sexualmente explicito dilanti un traductor femenino, y sexualisando un mucha muhe chikito cu tabata core un cabay.

“Spel zonder grenzen”: Un evento yen di diberticion pa empleadonan di Aruba Bank

Pa di dos aña consecutivo, Aruba Bank a organisa e evento special “Spel zonder grenzen” pa su empleadonan.

E competencia amistoso a tuma lugar den e parking lot di Aruba Bank na Camacuri, unda ekiponan di maximo 6 persona a midi forsa den un ambiente dinamico y dibertido.

Reach Your Goal Foundation a anima e empleadonan, mientras DJ Sky a crea e ambiente vibrante cu musica contagioso.

Ganadornan di e competencia:

1. “Fun-tastic Leaders” – Lizani, Sandro, Jordrick, Louisette & Janine
2. “Cos Dushi” – Keagan, Jurny, Caitlin, Jovanny & Thierry

Premio pa e team mihor bisti: “Dushi Squad” – Angelle, Iluniza, Roxanne, Valery & Uriana

E evento a uni empleadonan di Aruba Bank den un experiencia yena di alegria y ”team spirit”, reforzando compañerismo den un ambiente relaha y motivador.

Corte ta duna veredicto contra grupo di Kpop, NewJeans, den disputa pa contract

(AFP) – Un corte Sur Coreano ayera a duna veredicto contra grupo popular di Kpop, NewJeans, cu a busca pa kibra laso cu su label ADOR pa motibo di loke nan a yama "maltrato" di e compania.

E grupo a hala atencion na november door di anuncia nan decision pa bandona ADOR, cual su compania mama, Hybe, ta tras di e sensacion di Kpop, BTS. E label despues a entrega un demanda pa retene su status como e agencia manehando NewJeans, solicitando pa Corte Central di Districto Seoul prohibi miembronan di e grupo di participa den actividadnan comercial independiente.

Ayera e corte a duna ADOR rason, emitiendo un veredicto cu e grupo – awo yamando nan mes NJZ – no mester busca actividadnan independiente.

E corte a bisa den un declaracion cu si e grupo "unilateralmente ta termina nan contract exclusivo" cu ADOR, y cambia nan nomber di manera autonomo, e label lo sufri "daño significante."

Accion di e grupo tambe lo "daña severamente no solo e balor di e marca NewJeans sino e reputacion di ADOR como un compania di management," corte a agrega.

NewJeans a haci nan debut na 2022, y e fenomeno di Kpop ta entre e gruponan mas exitoso di Hybe.

NewJeans y ADOR ta atrapa den un disputa feroz pa contract desde augustus, despues di acusacionnan cu Hybe a forsa e retiro di e productor strea di e grupo, Min Hee-jin.

E grupo a emiti un ultimatum pa trece back Min, cual Hybe a rechasa. Den respuesta, e miembronan a trece nan molester den luz publico, acusando e label di intencionalmente sabotia nan carera.

Hanni, miembro di e grupo, a alega aña pasa cu e grupo a sufri acoso na pia di trabao, manera "mal comunicacion intencional y manipulacion den diferente area" mientras tabata traha cu ADOR.

"Esaki no ta e tipo di etica laboral cu nos ta respeta y no ta un di cual nos kier ta parti, y pa conmtinua traha bao un compania cu no tin intencion di protege NewJeans lo djis haci nos daño," el a bisa e tempo ey.

Pero corte diabierna a bisa cu basa riba e acusacionnan y evidencia entrega pa e grupo, ta bira "dificil pa conclui cu ADOR a viola suficientemente e obligacionnan esencial di e contract exclusivo."

ADOR a ricibi di bon manera e decision "hudicioso", y a bisa cu nan ta "anticipa reuni cu e artistanan pa un combersacion sincero na e oportunidad mas trempan."

"Cu nos status como agencia exclusivo di NewJeans awo afirma legalmente, nos ta completamente comprometi na sostene e artistanan bayendo dilanti," e label a bisa den un declaracion.

Gisele Pelicot lo publica memoir den 2026

(AFP) - Gisele Pelicot, un icono feminista conoci pa su posicion vocal durante huicio di su ex casa pa laga desconocidonan abusa sexualmente di su persona mientras e tabata droga, lo publica su memoir proximo aña, un publicista a informa diahuebs.

"A Hymn to Life" lo publica den 20 idioma den januari di 2026, publicista Britanico Bodley Head, cual ta pertenece na Penguin Group, a bisa den un declaracion.

"Mi ta inmensamente gradici na e sosten extraordinario cu mi a ricibi desde comienso di e huicio. Awo mi kier conta mi storia den mi propio palabranan," el a cita Pelicot.

"Via e buki aki, mi ta spera expresa un mensahe di forsa y curashi na tur esnan cu ta suheta na experiencianan dificil. Mi ta spera nan nunca sinti berguensa. Y den tempo, mi ta spera nan por siña saboria bida atrobe y haya paz."

Pelicot, di 72 aña, a gana conocemento y elogio internacional pa su curashi durante e huicio di su ex casa pa orkesta su violacion mientras nan tabata casa. El a insisti cu e tabata kier pa e huicio ta uno publico y no a haci uso di su derecho pa keda anonimo.

Un corte na parti Sur di Francia den december a sentencia Dominique Pelicot, di 72 aña, na 20 aña den prizon pa droga y orkesta e violacion di Pelicot, invitando decenas di hende homber pa haci esaki pa casi un decada. E 50 co-acusado tambe a keda declara culpabel y a ricibi varios sentencia di entre 3 pa 15 aña.

Nan yiu muhe, Caroline Darian, a publica su propio memoir , "I'll Never Call Him Dad Again," y den december tin plan di publica un buki tocante victimanan di abuso sexual.

El a entrega un caso di abuso sexual contra su tata, ken ta nenga cu el a abusa di su persona.

Tame Mondria ta cuminsa cu un biahe ambicioso durante e Campamento di Entrenamento di Winter na Tenerife

Desde Januari, Aruba su talento di slalom windsurf, Tame Mondria, a impresiona durante e campamento di entrenamento exclusivo na Tenerife, España. E campamento prestigioso aki ta trece e top atletanan di mundo den slalom windsurf y foil hunto. E campamentonan na Tenerife ta popular pa test material nobo manera entro otro valenan, boards, perfecciona tecnica bou varios condicion di biento y lama y siña di experto experencia y profesional.

Esaki ta prome biaha cu Tame ta participa na un programa di un nivel asina halto, cu ta duna un bunita oportunidad pa train hunto cu nombernan conoci den mundo di windsurf. Entre otro Tati Frans, Jordi Vonk, Amado Vrieswijk y otro atleta di clasemundial. Durante dos luna Tame a focus completamente riba training full-time, un inversion tuma cu curashi y cu ta forma parti sumision mas amplio pa subi den rango den e mundo di windsurf competitivo.

Na e momento aki Tame ta entre e top 10 di atleta hoben mundialmente den e categoria U-21. E aña aki Tame ta dicidido pa bay pa un lugar den e top 5. Su entrenamento intensivo durante e winter training tabata un paso crucial pa prepara pa un aña di competencia demandante su dilanti. Cu e cambio reciente pa velanan Point-7 y FMX-boards Tame ta sinti su mes sigur y cu energia y cla pa competi pa un logar riba scenario di e prestigioso PWA World Cup Tour y evento di IFCA Slalom.

Tame a haci historia como e prome windsurfer Arubano cu ta bira parti di e Point-7 Youth Talents Team. Tocante su ambicion Tame ta bisa: “Cambiando pa Point-7 y FMX-boards ta manera bo ta conduci un Ferrari riba awa. Mi ta gradici e dos marca aki pa e bon bini caluroso den nan team y un danki special pa mi mayornan pa nan sosten financiero cu ta haci tur esaki posibel.”

Mey april Tame lo regresa Aruba pa cuminsa cu di siguiente fase di sumision. E lo cuminsa train intensivamente pa e prome evento di PWA World Cup, cu lo tuma lugar na Aruba como parti di Aruba Hi-Winds. Esnan interesa por sigui Tame riba media social (Tame Mondria / tamearu20) y via e website di Point-7 www.point7.com.

E atleta ambicioso hoben aki no ta solamente representa Aruba riba e escenario mundial; e ta mustra tambe kico por logra cu traha duro cu pasion y dedicacion. Tene cuenta cu Tame mientras e ta haci su esfuerso pa logra medaya y sigui su soño pa bira un di e mihor windsurfer slalom di mundo.

Seleccion National di Aruba a yega Phnom Penh, Cambodia

Despues di un biahe largo di 17.160 kilometro, seleccion di Aruba a yega finalmente na Phnom Penh, Cambodia, pa prepara pa nan partido amistoso internacional cu ta na caminda.

Despues di varios dia di biahe, e team a haya oportunidad pa los nan pia y aclimatisa na e luga mientrastanto ta prepara pa nan prome training mañan, 20 di maart.

E partido contra di Cambodia lo tuma luga 25 di maart, pa 7:00 PM hora local di Cambodia (8:00 AM na Aruba) na Stadio Olimpico Nacional. E lo ta un evento historico pa e nos seleccion di Aruba, pasobra lo ta pa prome biaha cu nos ta hunga riba e continente Asiatico.

Den siman lo duna mas update.

Team Snor y Balashi Knights p’e bataya di Antias!

Shonnan, diasabra awor, 22 di september, cuminsando pa 8’or di anochi, ta bay tin otro tremendo bataya di domino en preparacion p’e gran encuentro cu hermana islanan Corsou y Bonaire. Dos ekipo cu lo representa Aruba, lo bay midi forsa diasabra awor pa wak cua team lo hunga “rol” di Gran Cacique. Manera semper, entrada lo ta completamente gratis pa pueblo en general, y durante halftime pasapalo lo skeiro na ordo totalmente por nada.

Nada menos cu e ekipo estelar di 2024, Team Snor bou guia dje ilustre magno drs. Snor Perez, lo enfrenta e team cu campeon mundial, esta Balashi Knights. Un anochi sumamente interesante, ya cu aki lo investiga ken nan teorianan “quantum” den domino ta mas avansa.
Pa duna nos lectornan un idea con avansa e dokternan aki den domino ta, nos ta trece un teoria avansa y controversial di Snor Perez dilanti: si bo lanta cu 6 piedra di 6 den bo man, pero bo tin un uny-blanco tambe den bo man, bo no por sali c’un piedra di 6! Na Hulanda nan ta bisa “dat gaat boven mijn pet”! Na Merca nan lo bisa “that’s above my paygrade!” Pero enfin, ken ta nos pa cuestiona e teorianan di Inteligencia Artificial uza awe ’n dia.

E preparacion aki ta bay den cuadro di preparacion p’e torneo binidero entre e islanan ABC. Di Aruba lo ta Team Snor y Balashi Knights. Di Corsow lo ta Nos Ambiente y E Piedra DT. Di Bonaire lo ta Rincon Stars DT y Angel Stars DT. Keda pendiente shonnan p’e anuncio di fecha y orario p’e sambombaso aki entre islanan ABC!

Accion na frontera di Merca no ta un menasa pa Copa Mundial 2026 segun hefe di futbol

(AFP) - Hefe di CONCACAF Victor Montagliani a calma preocupacion tocante accion na frontera di Merca su impacto riba e Copa Mundial den 2026 riba diahuebs, despues di un cantidad di caso reciente tratando bishitantenan di exterior cu a detene of deporta despues cu nan a purba drenta Merca.

Montagliani, e presidente di CONCACAF a conta AFP cu e tin tur confiansa cu cualkier problema tocante politica di frontera na Merca lo keda resolvi na tempo pa proximo aña su torneo di 48 ekipo, cual ta organisa na Merca, Canada y Mexico.

Montagliani a bisa cu e preocupacionnan cu e casonan recien na e frontera a causa – cual ta inclui bishitantenan di paisnan manera Francia, Alemania y Britania – ta comprendibel.

Sinembargo e hefe di CONCACAF, ken tambe ta miembro di e cuerpo di gobernacion mundial FIFA su conseho, a insisti cu lo resolve cualkier problema cu President Donald Trump su administracion prome

cu miyones di bishitante bay Norte America pa e Copa Mundial cu lo tuma luga den 16 luna.

"E ta algo natural. Te hasta durante e ultimo Copa Mundial na Qatar, mi tabatin amigonan di mi ta yama, bisando, 'mi ta preocupa pa bay aya.' Y bo sa, tur cos a bay bon," Montagliani a expresa na AFP.

"Mi tin tur confiansa cu na momento cu nos yega aya, sea cu ta obviamente e ekiponan participante of nan fanaticonan, lo tin un metodo cu lo soluciona tur cos," Montagliani a agrega.

"Tempo ta di nos banda cu esey. Mi ta compronde e politicanan di e administracion. Pero mi tin tur confiansa cu una bes nos yega unda nos mester yega, den 16 luna, tur cos lo ta bon."

Den un di e casonan recien na e frontera, a para y deporta un cientifico Frances cu a biaha pa asisti un conferencia na Houston despues cu oficialnan di migracion Mericano a revisa contenido di su telefon y laptop durante un evaluacion di seguridad "aleatorio." E ministerio di Exterior Frances despues a bisa cu e incidente ta uno "deplorable."

Mientrastanto Montagliani a bisa cu hefenan di Copa Mundial ta confortable den lidia cu e administracion di Trump, cual a pone tarifa riba e coanfitrionnan di e torneo Canada y Mexico. Trump tambe den varios ocasion a describi Canada como Merca su di "51 estado."

"Si bo ta den futbol y bo ta un lider den futbol, e ta parti di nos trabao pa lidia cu cualkier administracion," Montagliani a bisa reporteronan. "E no ta importa unda bo ta organisando e eventonan. Nos mester a lidia cu esey den e ultimo 2 Copa Mundial (Qatar y Rusia) y probablemente den e Copa Mundial prome cu esey.

"Nos lo mester lidia cu esaki den futuro. E ta e realidad di organisa eventonan internacional. Mi ta sigur cu IOC tambe tin cu lidia cu esey ora di organisa e Olimpiada. Pues esaki ta e realidad di e situacion."

Presidente nobo di IOC por cumpli cu expectativa segun Bach

(AFP) - Kirsty Coventry, ken ta e prome president Africano di IOC (Comite Olimpico Internacional) por "te hasta surpasa expectativa" di e continente, Thomas Bach a bisa diabierna.

Coventry, di 41 aña y di Zimbabwe, a bira e unico figura mas poderoso den deporte despues cu el a gana contra 6 rival den e prome ronda di voto diahuebs. Tambe e ta e prome muhe cu ta lidera e Movemento Olimpico.

Un gigante den natacion, Coventry – ken a gana 6 di Zimbabwe su 8 medaya Olimpico, dos di nan oro – semper tabata lamenta e comentarionan cu e no ta representa Zimbabwe completamente ni Africa pa motibo cu e ta blanco. "Mi a nace den e pais," el a bisa den januari. "Mi mama a nace den e pais. Mi wela a nace den e pais. Mi no tin conexion cu ningun otro pais cu no ta Zimbabwe."

E expectativanan pa e motibo aki ta halto cu durante su termino di 8 aña, Coventry no solamente lo ta un standard pa Africa mes, sino tambe cu un ciudad Africano lo por

bira anfitrion di un Olimpiada pa prome biaha.

Bach a bisa cu e no por papia tocante e posibilidad di organisacion, pero cu e tin tur confiansa cu Coventry lo cumpli cu tur expectativa. "E ta custuma di biba cu nan (expectativa)," Bach a bisa den un conferencia di prensa despues cu e sesion di IOC a caba. "E ta yuda ora cu bo tabata un atleta, bo sa con pa lidia cu expectativanan halto y con nan ta solamente un presion si ta di bo propio. Si bo tin un compas cla, y esaki ta loke e tin, e ora mi no tin duda cu e por lidia cu e expectativanan aki y te hasta surpasa e expectativanan cu Africa por tin."

Mientras Bach ta prepara pa caba su termino di 12 aña – e ta entrega e posicion oficialmente dia 24 di juni – e lo keda un presidente honorario pero el a insisti cu e no lo ta un presencia fantasma na e Cas Olimpico di Lausanne.

E Aleman di 71 aña – ken segun rumor tabata faborece Coventry for di comienso – a bisa cu e lo organisa reunionnan cu Coventry y si nan tin diferencia den decision, Coventry su decision y opinion lo carga mas peso. "E ta depende grandemente riba e presidente electo y presidente nobo," el a comenta. "Claramente e lo tin prioridad pa tuma decision. Mi ta kere cu e no ta husto pa na comienso tin e homber bieu ta cana rond."

Ora a puntra kico futuro tin p'e, Bach a contesta cu e ta anticipa "wak deporte sin e responsabilidad di preocupa kico a sucede riba y fuera di pitch. P'ami, deporte te ainda ta hopi competitivo. Mi ta pensando riba golf pero mi a mira hopi di mi amistadnan cuminsa hunga gol y diripiente no tin nada mas den nan mente. Bo por pasa un anochi hopi inspirador cu nan y puntra algo tocante golf y bo no por papia mas henter anochi!"

"Ban wak, lo tin coremento den montaña pa mehora mi cardio, haci algo pa bataya contra mi peso y disfruta hopi di e naturalesa."

Sinembargo, su prome deseo ta pa un soño keda cumpli. "Na prome luga, presencia un final di Champions League na Munich dia 31 di mei y spera cu Bayern finalmente gana na cas. Real Madrid no lo ni sikiera yega e final," el a bisa cu harimento, dirigiendo su mes na un reportero cu ta fanatico di Real Madrid.

DNM:

Earth Hour: Duna naturalesa un ora di bo tempo

Awe diasabra, dia 22 di maart, miyones di hende, empresa y gobierno rond mundo ta participa na Earth Hour.

Kico esaki ta nifica?
E ta un accion cu ta encera paga e luznan pa un ora, pa asina dedica tempo un rato na conscientisacion di e importancia di nos naturalesa y con consumo di coriente, tin biaha innecesario, por afecta naturalesa y medio ambiente.

Den Caribe Hulandes tambe tin gruponan cu ta participando na Earth Hour. E orario cu esaki ta tuma lugar ta, 8:30 di anochi orario local. Na Aruba Directie Natuur en Milieu (DNM) tambe ta un di e participantenan cu lo paga luznan di e edificio situa na Uncle Louis Store na B. v/d Veen Zeppenfeldstraat #7 na San Nicolas. Esaki ta un accion simbolico cu ta manda un señal na comunidad cu naturalesa ta bou di menasa di entre otro cambio di clima.

E iniciativa mundial aki, lansa na 2007 pa WWF, a bin ta crece tur aña y ta inspira hende pa haci un cambio positivo y duradero pa e planeta Tera. Wereld Natuur Fonds na Hulanda(WWF-NL) a acerca e gobiernonan y empresanan den Caribe Hulandes pa participa na Earth Hour.

Hopi organisacion den region a confirma nan participacion. Entre otro: Directie Natuur & Milieu na Aruba, Tourism Corporation Bonaire y gobierno di Saba, ta paga e luz di nan edificio. Port St. Maarten lo desconecta e luznan no-esencial di e brug di Causeway. WWF-NL ta invita e comunidad local y otro organisacionnan pa nan tambe participa na Earth Hour. Ademas di pagamento di luznan, WWF ta pidi pa haci algo positivo pa mas cu 60 minuut na bienestar di nos mundo. Esaki por encera: come un cuminda vegetariano/vegano, haci mas na reciclahe, planta un mata y recoge sushedad. DNM na su turno ta haci un yamada na nos comunidad pa haci uzo di e registro di mata cu tin riba e website di DNM.

E datonan aki ta di importancia pa nos duna balor n'e importancia di existencia di matanan cu ta asina grandi cu master clasifica esakinan como matanan monumental. Nan ta aporta pa añanan caba na combatimento di cambio di clima.

E participacion di e islanan den Caribe na Earth Hour ta mustra e dedicacion pa pone atencion na e consecuencianan cu cambio di clima ta trece cune y cu dia pa dia nos ta sinti e efectonan mas y mas. Islanan chikito ta extra vulnerabel pa cambio di clima. Esakinan ta efectonan manera subida di nivel di lama y e keintamento di mundo. Debi na esakinan tin posibilidad di efectonan manera temperatura extremo, secura extremo, inundacionnan y horcan. Tur esaki tin impacto grandi riba economia di e islanan, como tambe riba e bienestar y prosperidad di e naturalesa y su hendenan.

DNM ta logra realisa e pagamento di luznan pa e dia aki y ademas di esaki nos edificio ta incorpora cambionan cu ta sostenibel. E airconan su temperatura ta regula despues cu oficina cera, cu ta 4:30 di atardi, asina ta evita mas consumo. E luznan tin un sistema automatico cu si no ta haci uzo di e espacio, e ta paga automaticamente. Ta colecta e awa condensa di e airconan pa e sistema di flush WC pa asina evita uza awa potabel di calidad halto.

Den nos espacio di oficina tin un 'greenwall' cu matanan cu ta yuda cu filtracion di aire. Esaki ta DNM su aporte na nos naturalesa y mundo. DNM ta spera cu comunidad di Aruba tambe bira activo y asina aporta na Earth Hour cu ta un iniciativa bon y un accion generoso cu ta encera solamente bo esfuerso.

Potretnan di AFP.

Meta lo lansa un asistent di AI generativo den EU

(AFP) - Meta a bisa diahuebs cu e lo lansa su asistent di inteligencia artificial generativo Meta AI den EU (Union Europeo) cuminsando "e siman aki", mas di un aña despues di e servicio su lansamento na Merca.

"El a tuma mas tempo cu loke nos tabata kier pa hiba nos tecnologia di AI den man di hende na Europa, mientras nos ta sigui nabega e sistema regulatorio compleho aki – pero nos ta contento cu finalmente nos a yega," e compania a bisa den un declaracion. "Cuminsando e siman aki, Meta AI lo cuminsa duna servicio na 41 pais Europeo."

Meta AI a keda revela pa prome biaha na Merca den september 2023 despues den tur e aplicacionnan di e grupo den april di 2024.

Aunke generacion di imagen ta disponibel na Merca, e herment di AI generativo lo solamente duna respuestanan via texto na e usuarionan su pregunta. Meta AI tambe por haci uso di web search pa duna su contestanan. E compania a bisa cu e bot su inclusion den combersacionnan por yuda "profundisa topiconan di interes of haya ayudo cu un "problema cu mester soluciona of un 'how-to' manera plania un trip.

Meta su bot disponibel na EU no a ricibi training cu data di usuarionan di Merca.

Te cu awo, e compania no a introduci su AI den e bloke, bisando cu no tabata cla con e autoridadnan lo interpreta reglanan tocante proteccion di data, AI y mercadonan digital.

Europa ta sufri di un "structura di regulacion fragmenta yen di implementacion inconsistente," hefe ehecutivo Mark Zuckerberg a bisa den un opinion pa corant Economist, skirbi conhuntamente cu hefe di Spotify, Daniek Ek.

Aparentemente Meta a logra contra e desafionan aki pa 41 di e paisnan Europeo y 6 idioma den cual e ta opera. AI ta un prioridad pa Meta di mesun manera cu otro gigantenan di Silicon Valley.

E grupo tin plan di inverti 60 pa 65 biyon dollar e aña aki, cu mayoria di e placa inverti den centronan di data, server y infrastructura di red necesario pa desaroya modelnan di AI.

"Esaki ta un esfuerso masivo, y durante e añanan binidero nos lo impulsa nos productonan fundamental y negoshi, desblokea innovacion historia y extende e liderazgo Mericano den tecnologia," Zuckerberg a bisa den januari ora cu el a anuncia Meta su resultadonan financiero pa aña 2024.

Accidente cu hende herida na Paradera na caminda pa bay Rooi Afo

Diaranson atardi a drenta informe di un accidente cu hende herida na e crusada banda di e cellsite di Setar, mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin comprende cu aki ta trata di un accidente unda cu un Honda Fit a bira dilanti un Suzuki Vitara sin dun'e preferencia y e Vitara a bay dal den su banda drechi di su RHD. Debi na e impacto aki e chauffeur a resulta herida. Na yegada di e ambulance mesora a atende e victima.

Chauffeur a reverse cu velocidad y bay dal auto su tras

Diabierna madruga a drenta informe di un accidente banda di e rotonde Bubali, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin comprende cu aki ta trata di un accidente unda cu un auto s.u.v. a reverse cu velocidad halto y a bay dal e auto su tras. Afortunadamente ningun hende a resulta herida.

Persona cu rollator a dal abao na Havenstraat

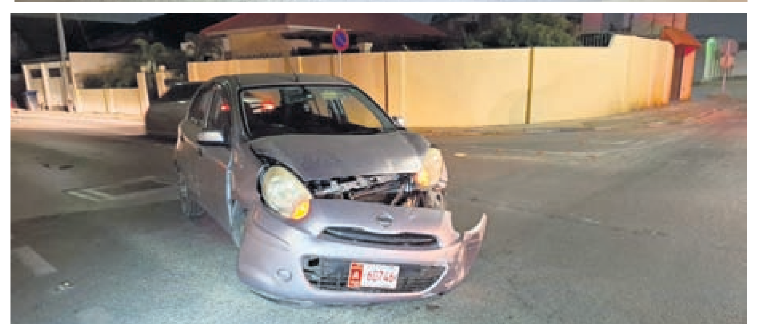
Diahuebs mainta a drenta informe di cu un persona lo a dal abao den Havenstraat, mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin comprende cu aki ta trata di un persona cu tabata andando cu rollator y cu a dal abao net den Havenstraat riba un tegel di klinker cu ta mal poni. Na yegada di e ambulance nan a atend'e y a bay cu e victima direccion hospital.

Chauffeur di Honda CRV no a para pa duna preferencia na un Nissan March y a bay dal den dje

Diahuebs anochi a drenta informe di un accidente na e crusada Weststraat cu Prof. Lorentzstraat, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin comprende cu aki ta trata di un accidente pa falta di preferencia unda un Honda CRV biniendo for di Weststraat no a para pa duna un Nissan March preferencia y a bay dal den dje. Afortunadamente ningun hende a resulta herida.

Na Palm Beach un Chevrolet S10 ta pega na candela

Diahuebs merdia a drenta informe di un auto na candela na Palm Beach, mesora a dirigi un unidad di bombero na e sitio.

Na nan yegada nan a constata cu aki ta trata di un Chevrolet S10 Pick-up cu a pega na candela y mesora nan a combati y a logra paga e candela.

Ta parce ultimamente cu varios di e pick-upnan aki cu a pega na candela of nan wiel ta los.

Departamento di Asunto Social cu informacion importante tocante cobramento di bijstand

Entrante April 2025 personanan cu no a logra habri un cuenta bancario ainda y ta den tramite pa regla esaki, lo por cobra solamente ariba diamars na Postkantoor San Nicolas y Postkantoor Oranjestad di 8.00 AM te 12.00 PM.

Pa lunanan:
April lo paga dia 08-04-2025
Mei lo paga dia 13-05-2025
Juni lo paga dia 10-06-2025

Pa personanan cu ta biba pariba di brug, lo cobra na Postkantoor San Nicolas, y personanan cu ta biba na Sta. Cruz, Paradera, Noord y Oranjestad (pabao di brug), lo cobra na Postkantoor Oranjestad.

Si bo no cobra ariba e fecha stipula, bo bijstand lo keda blokia y lo bo cobra e siguiente luna.

Pa mas informacion por yama libremente na Departamento di Asunto Social na tel. 528-1100 / 528-1110 of WhatsApp: 593-3118
Mail: bijstand@das.aw

Atencion studiante cu ta interesa den un carera den hospital:

HOH cu opendag pa e futuro profesionalnan

Inspira, motiva y atrae hoben ta e meta tras di e opendag organisa pa di tres aña consecutivo door di Horacio Oduber Hospital (HOH). Di e forma aki ta ofrece nos hobennan cu ta interesa pa sigui den e ramo di cuido medico e oportunidad pa por forma un carera impresionante y bon paga, cu tremendo beneficio, den nos hospital. Mester tene cuenta cu tin oportunidad pa hopi funcion cu no ta solamente dokter y nurse so, pues pensa riba dietista, technische dienst, administratie y mas.

E team di HOH conhuntamente cu e team di HOH Academy ta invita un y tur pa pasa diasabra 22 di maart for di 9'or di mainta te cu 1'or di atardi na HOH Academy. Ta importante pa tene na cuenta cu e localidad no ta na HOH mes sino un edificio cerca di Hospital. E localidad ta HOH Academy cu ta situa na Caya Dr. J.E.M. Arends #2.

Charlaine Huntington, Manager di comunicacion y mercadeo na HOH, a splica cu e opendag aki a cuminsa chikito, sin spera e acogida cu el a haya den comunidad. Esaki ta e di tres aña cu HOH ta habri su portanan y yama bon bini na e studiantenan y futuro profesionalnan. Meta di e open dag ta pe generacion nobo conoce HOH y e variedad di profesion cu tin y alabes fomenta interes bou di e hobennan pa sigui nan estudio den e ramo di cuido of un funcion cu ta aporta na cuido medico. Si acaso bo tin interes pa studia cualkier profesion den e mundo medico, of ta interesa pa sa mas di e funcionnan cu ta brinda aporte na e medico of nurse no perde e oportunidad aki.

Lo tin mas di 10 booth disponibel cla pa brinda informacion na tur esnan cu bishita e opendag. Entre esnan presente lo tin un team di nurse, team di dokter, nutricionista, team di medisch elektronica y mas pa brinda informacion na tur studiante.

Ademas lo tin diferente tour den hospital mes sea ta den sala di operacion, sala di radiologia y sala di dialyse, functiekamer y mas pa bishita y mira di cerca. Tambe lo tin diferente demostracion y e studiante lo tin e oportunidad pa ta den e sapatonan di e profesional.

Invitacion ta bay di e team cu semper t'ey pa tur hoben, scolnan secundario y mayornan pa stimula hobennan interesa pa asisti na e open dag na HOH y asina haya e un idea kico por bay sigui studia den e ramo di hospital.

Resultado Sorteo
Maart 21

Alexander

Cadena Alexander Lottery ta presenta resultado di weganan di suerte

DIARIO	KORSOU	SUPER4	FLAMINGO
1684	3839	9673	3052
1386	0817	SUPER5	6701
6632	2492	-	6451

MERDIA / **ANOCHI**

	MERDIA	ANOCHI
CAT4CHI	Sorteo # 4570	Sorteo # 8502
	1249	3439
	1871	9046
	0038	5329
MULTI-X	X3	FP
BIG 4	Sorteo # 4570	Sorteo # 7546
	0831	3571
MULTI-X	X2	X2
1OFF	Sorteo # 2626	Sorteo # 2251
	9797	6684
ZODIAC	Sorteo # 4570	Sorteo # 6305
	6316	2189
	Sagitario	Capricornio
LUCKY 3	Sorteo # 1444	Sorteo # 1235
	038	610
MULTI-X	FP	FP

LOTTO 5

Sorteo #		Joker / Letter
0	x Jackpot	Proximo Jackpot
0	x Match 4+	210.000,-
0	x Match 4	
0	x Afl. 12,00	

LOTTO DI DIA 02-03-23-24-29

Sorteo # 6776		Proximo Jackpot
0	x Jackpot	53.000,-
7	x Match 4	
187	x Afl 8,00	

MINI MEGA 03-22-25-28

Sorteo # 1751		Mega Ball 09
0	x Jackpot	Proximo Jackpot
0	x match 4	310.000,-
6	x Afl. 500,00	
51	x Afl 50.00	
68	x Afl.15,00	

MINI MEGA MEGA PLUS **Afl. 440.000,-**

KORSOU Wega di Number
Sorteo #

Cas Di Cultura
Vondellaan 2 Aruba
297-582-1010
F A D A
Campanastraat 5 Aruba
297-583-2999
297-583-9610
F A V I
Primavera 233 Aruba
297-582-5051
297-582-5222

F E P O
Engelandstraat 15 Aruba
297-583-1016
297-583-6607

Fundacion Contra Violencia Relacional
Tel: 583-5400

Fundacion Autismo Aruba
Irenestraat 21 Aruba
297-588-1179

Fundacion Pa Nos Muchanan
Cumana 2 Aruba
297-583-4247

Fundacion Tel Pa Hubentud
Wilhelminastraat 19 Aruba
297-588-6138
Koningin Wilhelmina Fonds
Spinozastraat 9 Aruba
297-582-0412

Mary Joan Foundation
Sabana Blanco 8 Aruba
297-588-9999
Rode Kruis Aruba
Pedro Gallegostraat 14
Tel.297-582-2219
Fax 588-3376

Famia Planea (SBVO)
Avenida Milio J Croes 17 B Aruba
297-588-9591
www.famiaplanea.org
famiaplanea@hotmail.com

Stichting Fundacion Guia Mi
George Madurostraat 34
297-582-0088

Y M C A
Calbasstraat 1 Aruba
297-582-3072

AL-ANON group
Sabana Liber #8, Noord (close to the hotels)
Tel: 736-2952 or 593-7081

Dokter na warda

Oranjestad	San Nicolas
Hospital	Imsan
7:00 pm / 10:00 pm	24 ora

Botica na warda

Oranjestad:	San Nicolas:
Eagle :	Centro Medico:
Tel. 587 9011	Tel. 584 5794
EMERGENCIA	911

POLIS	
Oranjestad	100
San Nicolas	104
Santa Cruz	105
Noord	107
Tip Line	11141
Brandweer	115
Ambulance	911
Hospital	527-4000
Imsan	524-8833
Warda Costa	913
Seguridad Nacional	11911
Cruz Cora	582-2219

BOTICA	
Aloe	584-4606
4 Centro Medico	584-5794
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Di Servicio Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
San Lucas	584-5119
San Nicolas	584-5712
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Sero Preto	584-4833
Trupial	583-8560

UTILIDAD	
Setar	117
Web	525-4600
Elmar	523-7147

FUNERARIA	
Aurora	588-6699
Royal Funeral H.	586-4444
Ad Patres	584-2299
Olive Tree	584-8888

Servicio di Taxi

Aruba Transfer Tour & Taxi C.A.
Tel: 582 2116 /582 2010

Taxi Adres Services (24h)
Tel. 587 5900

A1 Taxi Services Aruba
Tel: 587-8850
Tel: 280-2828
Whatsapp: 592-7024

Otro marca di cuminda conecta na malesa y morto den pushi

(AP) - Un fabricante di cuminda pa mascota di California a pidi pa debolbe tur producto di galiña curu despues cu a conecta esaki na infeccion di griep aviar den 2 pushi y sospecha di un tercer na New York City.

E yamado aki ta e mas recien conecta na productonan cu potencialmente ta contamina cu e virus, y a causa cu pushi den varios estado a bira malo y te hasta fayece. E virus aki a causa malesa den por lo menos 70 persona despues di a core den cria di baca y galiña na Merca.

Savage Pet, basa na El Cajon, California, e siman aki a haci yamado pa entrega cahanan di galiña grandi y chikito a motibo cu nan por ta contamina cu e virus influencia Type A H5N1. E cahanan aki ta carton y ta contene cierto plastic individual di pakinan di producto. E codigo di fabrica y e fecha di vencemento ta poni riba e productonan. A distribui e cuminda aki na California, Colorado, New York, Pennsylvania y Washington State.

Oficialnan di salud di New York City e siman aki a urgi e consumidornan evita productonan di Savage Pet a causa di e malesa causa den pushi.

Un pushi a bira malo y fayece e luna aki despues di a come e productonan di Savage Pet. Testnan final te ainda ta pendiente, pero un test preliminar pa H5N1 tabata "no negativo," cual ta indica cu tabatin un cierto cantidad di e virus detecta, vocero di e departamento a bisa.

Un di dos pushi a ricibi un diagnosis di H5N1 y a fayece – testnan a sugeri cu e pushi a infecta cu un variante relaciona cu esun cu a haya den e cuminda di Savage Pet. Sinembargo, e pushi no a come e cuminda; e tabata exponi na un tercer pushi cu a bira malo despues di come e cuminda di e serie en cuestion. E pushi a sobrevivi pero nunca a test e.

Pronostico di tempo

Tempo:
Awe nochi: levemente te parcialmente nubla y generalmente seco
Den marduga y mañan: parcialmente nubla sin awasero di importancia

Temperatura maximo 32 grado celsius
Temperatura minimo 26 grado celsius
Indice di calor (heat index) den y rond di oranan di merdia: 33 pa 38 grado celsius
UV index: 12

Bahada di solo : 6:51 pm
Subida di solo : 6:42 am

Biento:
Modera te basta fuerte for di direccion oost;
Forsa 4 te 5 (20 te 39 km/ora, 11 te 21 nudo)
Den di dia fuerte te posiblemente duro den rafaga;
Forsa 6 te 7 (40 te 61 km/ora, 22 te 33 nudo)

Situacion general di tempo pa proximo 24 ora:
Diferencianan di presion di aire den Caribe ta grandi. Esaki lo sostene un biento basta fuerte duro den rafaga. Di otro un banda no ta spera awasero di importancia durante e periodo di pronostico aki. Mas aleu por bisa cu stof di Sahara lo stroba visibilidad durante e proximo dianan. Personanan sensible pa cambionan den calidad di aire mester tene esaki na cuenta.

Condicionnan maritimo/ estado di lama:
Na partinan protegi di costa: keto, rond di 1 pia.
Na partinan zuid: trankil 1 pa 2, te localmente 3 pia.
Na partinan oost te noordwest di costa: Generalmente modera cu olanan alrededor di 4 pa 6 pia, localmente 7 pia.

Aviso/ alerta:
Ocupantenan di boto chikito mester bay cu cautela na partinan oost te noordwest di costa.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Bou di alanan di Dios mi ta sigur"
Abo ku ta biba bou di amparo di Altisimo, ta hospedá den sombra di Dios Omnipotente, bisa Señor: "Mi refugio, mi forti, mi Dios, den kende mi ta pone mi konfiansa"
Salmo 91:1-2

A bay nabega den reino di Señor:

Sr. Francisco Werleman

Cariñosamente yama "Papai, Pai of Panchico di Doy"
*28-01-1934 - †20-03-2025

Na nomber di su:
Esposa: Marceliana Maria Werleman-Werleman

Yiunan:
Elizabeth "Betty" Werleman-Werleman y Jesus (Jorge) Werleman
Matheo "Teo" Werleman y Francisca "Ika" Werleman-Vrolijk
Eulogio "Eloy" Werleman
Jacinto "Chito" Werleman
Adolf "Dolfi" Werleman y Jeanira Thijzen
Ortencia Werleman
Andres "Modechi" Werleman y Dorinda Werleman - Maduro
Agnes Angelina Werleman

Rumannan:
†Juan Gilberto "Betto" Werleman y famia
†Pedro Werleman
†Jacobo Werleman y famia
†Jacinto Werleman y famia
†Eulogio Werleman y famia
Filomena Werleman y famia

Nieto y Nieta (nan):
†Dennis "Denny" Werleman, Raymond Werleman, Eloïna Fernandez-Werleman, Joreli Tromp-Werleman, Jason Kelly, Jo-Ann Croes-Werleman, Jordy Werleman, Jurgen Werleman, Raynold Kelly, Joderick Werleman, Andre Geerman, Oriana Werleman, Stephanie Dirksz-Werleman, Jair Kelly, Aixa Runhaar-Werleman, Emilee Geerman, Melixa Werleman, Yasha Werleman, Andruw Kelly, Yoshua Werleman, Shaina Werleman y A'Mia Werleman.

Mescos cu un yiu: Jordy Werleman

Mescos cu nieto: Vito "Patuco" Maduro
Su bon compañeronan piscado

Asistente personal: Maria Dirksz
11 bisanieto y 14 bisanieta, sobrino y sobrina, primo y prima, mama y tata di nieto, nieta, bisanieto y bisanieta, iha, comer y comper, swa y cuña, bisiñanan, amigonan, ex-coleganan di Lago, DOW y Santa Rosa, cunukero y piscado, verpleegsternan di wondenpoli/HOH.

Demas famia y conocirnan: Werleman, Wouters, Angela, Vrolijk, Paula, Guardiola, Tromp, Thijzen, Kelly, de Mey, Maduro, Geerman, Medina, Fernandez, Bislick, Croes, Oduber, Hart, Dirksz, Pereira, Runhaar, Boekhoudt, Everon, De Palm, Peterson, Koolman, Danje, Lejuez, Morillo, Emerenciana, Wernet, Ras, Rasmijn y de Medina. Nos disculpa si pa un of otro motibo den nos tristeza nos por a lubida un famia/conocir.

Ta invita tur famia y conocir pa asisti na e **acto di entiero** cu lo tuma luga: diaranzon 26 maart 2025 na misa Inmaculada Concepcion Sta.Cruz di 2or pa 4or, despues lo sigui pa santana Sta. Maria na Sta. Cruz.

Oportunidad pa condolencia lo ta diamars 25 maart 2025 di 7or pa 9or di anochi na cas Cadushi Largo # 11.

Nos ta lamenta cu despues di entiero nos no ta ricibi bishita na cas.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Drenta su portanan cu gradicimento,
drenta su tempel cu cantica di alabansa,
glorific'e, bendiciona su Nomber.
Salmo 100:4

Cu inmenso dolor na nos curason, agradecido y conforme cu boluntad di Dios Nos ta anuncia fayecimento di nos casa, yui, tata, welo, ruman ,omo y amigo:

Kok ping Lee

Cariñosamente yama: "Bruce"
***2 juli 1957 - †17 maart 2025**

Na nomber di su mayornan:
Tata: †Lee Sang
Mama: Reina Davelaar- Croes

Manera Tata: †Virgilio Davelaar

Na nomber di su esposa: Rina Lee - Larez
Su yiunan stima:
Christopher Lee y Desiree Prato
Kevin Lee y Daisyree Hassell
Wendell Lee y Nikol Parra
Winshing y Tanja Hammoud-Waas
Quinsing Lee

Su Nieta y Nietonan :
Chrisaila y C-Jay Lee
Liam y Liander Lee
Aizen Hammoud
Zaylee Lee

Mama di su nieta y nieto:
Shari Maduro, Carolin Boekhoudt

Su ruman: †Aloy Lee

Su subrina nan: Ling Moy Lee y famia
Mooying Lee y famia

Su swa y cuñanan: Dorothea y Ronald Heamers y famia
Ludwina y Rudy Albertsz y famia
Beatrix y Simon Dorothal y famia
Maritza Larez y yuinan
Luis Larez y Lilian Maduro y famia
Gregorio Larez
David Larez y yuinan

Su omo nan: Rafael Croes
Mario Croes

Tur su primo y primanan

Amigonan di cas: Ito Tromp, Robert Werleman , Yohnhau Xie, Daverick Danjo.

Su ex colega nan: Chalet Suisse Aruba ,Talk of the Town Hotel, West Inn Hotel, The Mill Restaurant , Wyndham Hotel.

Su ayudante na cas: Sra. Soraida Maduro
Su ruman nan den Orashon
Demas famia nan: Lee, Larez, Croes, Davelaar, Hammoud, Prato, Parra, Hassell, Maduro, Boekhoudt , Heamers, Albertsz, Dorothal, Danjo, Semerel , Barry , Delaney, Versprey, Fabus, Tromp, Werleman, Martijn, Wernet, Krozendijk, Holsman, Wong , Xie.

Ta invita tur famia, amigo y conocirnan pa e **acto di entiero** cu lo tuma lugar Diasabra 22 maart 2025 for di 2 or di merdia te cu 4 or di atardi na Pray Funeral Home. Despues lo sali pa Santana catolico San Hose na Savaneta.
Oportunidad pa condolencia lo ta diabierna 21 maart 2025 di 7-9 pm na Pray Funeral Home.
Nos kier a pidi nos disculpa si den nos tristesa nos por a lubida nomber di algun famia, amigo of conocir.
Nos ta lamenta cu despues di entiero nos no ta ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi wardador, mi n' tin falta di nada
Den cunuco di yerba berde e ta pone mi sosega.
E ta hiba
mi na awa trankil,
Pa mi bolbe haya forsa".
Salmo:23

Cu inmenso dolor na nos curason pero conforme cu boluntad di Dios, nos ta participa fayecimento inespera di nos ruman y tanta stima:

Evelina Maria Hoevertsz

*** 6 februari 1941 † 18 maart 2025**

Na nomber di su:
Mayornan:
Mama: † Johanna Hoevertsz-Vries
Tata: † Federico S. Hoevertsz

Rumannan:
† Ronald S. Hoevertsz (Ronny) y Graciela Hoevertsz-Giraldo Ortiz
Jacobo R. Hoevertsz (Rudy) y Sira Hoevertsz-Navas
† Eric E. Hoevertsz y Gladia Hoevertsz-Robert
† Sigfried A. Hoevertsz (Betty)
† David F. Hoevertsz (Frank)
Federico S. Hoevertsz (Freddy)

Su sobrino y sobrinanan:
Gwendoline Hoevertsz y yiu
Randolph Hoevertsz y yiunan
Angelique Hoevertsz y yiu
Georgina Hoevertsz y yiunan
Nathalie Kelly-Hoevertsz y famia

Manera ruman: Marina Dubero-Wernet

Amiganan di cas: Celia Wernet, Mechi Everon, Edita Vrolijk, Neta Willems y Chichi Koolman

Dr. Mungra, Dr. Anthony, Dr. Garcia y demas personal di Imsan.

Su pret'i wowonan:
Rendeline Hoevertsz, su mama Erika Wolff-Eckmeyer y Claudio Wolff
Sebastian Hoevertsz, su mama Maryuri Cespedes Lugo
Cristopher Hoevertsz, su mama Claudia Bedoya Florez
Lee-ann y Nathan Kelly

Primo y primanan, comer y compernan, ihanan y demas famia ta pidi tur famia, bisiñanan, amistades ex-coleganan di Bon Bini Bazaar y conocirnan pa assisti na **acto di entiero** cual lo tuma lugar Diamars 25 di maart 2025. E restonan mortal di nos defunto stima lo ta reposa den Misa Inmaculada Concepcion na Santa Cruz for di 9or di mainta. Pa 11or di mainta nos lo sali cu restonan di nos defunto stima pa Santana Catolico na Santa Cruz.

Nos ta lamenta cu despues di entiero nos no ta ricibi bishita di condolencia na cas.

Alavez nos kier invita pa misanan dia 27 di maart, 29 di maart y 1 di april pa 7or di anochi na Misa Inmaculada Concepcion na Santa Cruz.

Nos ta pidi disculpa si den nos tristesa nos por a lubida di menciona un of otro famia of amistad

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi wardador, mi n' tin falta di nada
Den cunuco di yerba berde e ta pone mi sosega.
E ta hiba
mi na awa trankil,
Pa mi bolbe haya forsa".
Salmo:23

A bay sosega den brasa di Señor nos mama stima, wela, tanta, ruman:

Fabiana Maduro

Cariñosamente yama "Mama, Fabia, Mama Fabia, Yaya,"
*** 02 december 1945 - † 14 maart 2025**

Mayornan:
† Thomas Maduro y † Catarina Maduro- Rasmijn

Yiunan:
Omar Kelly y Judy Francoís
Ivan y Paula Kelly-Bermudez
Ruthmila y Dubraschko Vrolijk-Kelly

Nietonan:
Sue-ann Kelly y Joan Danies
Sherrianty Kelly y Robertson Henriquez
Naygel Kelly
Deven Vrolijk
Kimberly Kelly
Emely Kelly
Ivana Kelly

Bisnietonan: Ziana, Zayden, Zoan, Zavi.
Tata di su yiunan: † Sixto Hunfried Kelly

Rumannan:
† Gilberto "Beto" Maduro y † Alicia Maduro-Werleman
† Catalina Ras-Maduro y † Casimiro Ras
† Hilda Werleman-Maduro y † Ale Werleman
† Silvia "Chia" Escalona-Maduro y † Ebby Escalona
Nicolina "Jieng" Maduro
† Egidia Maduro
Seferino Maduro y Ampi Maduro-Gonzalez

Ruman di criansa: † Nicolina Danje

Sobrino y sobrinanan stima, ihanan, primo y primanan, swanan y cuñanan, comer y compernan, miembronan di Kibrahacha 60+, Grupo Walishali y ex-coleganan di Aruba Beach Club, bisiñanan, amigonan, conocirnan, demas famia na Hulanda, Colombia, Merca, Venezuela, Grenada y **demas famia:** Maduro, Kelly, Francoís, Bermudez, Gallego, Vrolijk, Danies, Werleman, Escalona, Gonzalez, Ras, Danje, Rasmijn, Kock, Martijn, Scott, Chayoung, Thiel, Vingal, Bareño, Hernandez, Croes, Northan, Cañas, Brion, Erasmus, Laclé, Flanegin, Croes, Lopez, Bocanegra, Cratz, Dijkhoff, Geerman, Huldy.

Ta invita pa asisti na e **acto di condolencia** y **acto di entiero** cu lo tuma lugar Dialuna, 24 di Maart 2025.
E restonan mortal lo ta reposa na Parokia Inmaculada Concepcion, na Sta. Cruz for di 1:00 pa 4:00 di atardi.
Respons ta cuminsa di 4:00.
Despues nos lo compaña e defunto na su ultimo lugar di sosiego na Santana Sta. Maria na Sta. Cruz.
En bes di flor y krans ta aprecia un donacion pa Koningin Wilhelmina Fonds Aruba, lo bai tin un box disponibel pa e gesto aki.
Nos ta pidi nos disculpa si den nos tristesa nos por a lubida un of mas famia.

Despues di entiero nos no lo ricibi bishita na cas.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi wardador, mi n' tin falta di nada
Den cunuco di yerba berde e ta pone mi sosega.
E ta hiba
mi na awa trankil,
Pa mi bolbe haya forsa".
Salmo:23

A bay sosega den brasa di Señor:

Jacobo Raymundo Lampe

*13-07-1935 - †19-03-2025

Acto di despedida lo wordo anuncia despues.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Cu inmenso tristesa pero conforme cu boluntad di Dios y agradecido pa locual e la significa pa nos, nos ta anuncia fayecimento di:

Juan Dominico Werleman

Mihor conoci como: "Juan Chikito, Skip, Pachi Juan"
***11-06-1943 - †19-03-2025**

Oportunidad pa condolencia:
diabierna 28 di maart 2025 di 7:00 pa 10:00 pm na cas; Siribana # 6

Ta invita pa e **acto di entiero** cu lo tuma lugar diasabra 29 di maart 2025 di 1:00 pa 4:00 pm na Aurora Funeral Home, despues lo sali pa Santana centraal na Sabana Basora.

CONDOLENCIA

Staff y Personal di Alhambra Casino (Divisino N.V.)
ta participa fayecimento di:

Sr. Juan Benito Danies
Ruman di nos empleado / colega, Arthuro Danies

Nos mas sincero condolencia na
su yiu nan, ruman nan y demas famia.
Hopi forsa den es momento nan dificil aki.

Cu "Juan" sosega na Paz

Alhambra
CASINO AND SHOPS

Aurora Royal Pray Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi wardador mi'n tin falta di nada
Den cunuco di yerba bèrdé.E ta pone mi sosega
E ta hiba mi na awa trankil pa mi bolbe haña forsa"
SALMO : 23

A fayece cristianamente

Sra. Flora Pertonilla Croes- Kelly
Mihor conoci como "Tanta foy – Tanta Flora"
***23 Sept 1936 - † 15 Maart 2025**

Na nomber di su:
Mayornan:
†Ricaldus "Kai" Kelly y †Anna Helena Kelly-Ruiz

Casa: † Sr. Marciano Croes

Yuinan : Erwin Croes
Franklin Croes
Stella Croes
Evelyn Croes

Nieta stima: Jilliane y Yrenio "negro"Calderon- Croes y Valentina Calderon

Mescos Nieto: Jahrick Richardson

Ruman nan:
Sra. Vda. Theresita "Chita" Croes –Kelly y Famia
† Pedrito Kelly y Famia
Sr, Joseph "Chepi" Kelly y Famia
Sr. Seferino "Pin" y Carmen Kelly-Bustillos y Famia
Sr. Vdo. Leon Kelly y Famia
Sra. Filomena "Mena" y Sr. Joseph Kelly-Kelly y Famia

Swa y cuñanan:
† Delin Lampe - Croes y Famia
† Seferina "Ina" Gonzalez - Croes y Famia
† Placido "Pachi" y Elsa Croes - Boekhoudt y Famia
† Isidro "Chido" y Croes y Famia
Sra. Sofia "Fia" y Juan Irausquin - Croes y Famia
† Istela Maduro y Famia

Amiga di cas: Amarilys Castro y Simon Parra

Sobrino y sobrinanan, primo y primanan, comer y compernan, ihanan, bisiñanan , conocirnan y demas famia Croes, Kelly, Calderon, Ruiz, Figaroa Lampe, Gonzalez, Maduro, Boekhoudt, Irausquin, Tromp, Bustillo, Albertus, Trimon, Dijkhoff

Famia ta pidi disculpa cu si den nos momentonan di tristeza nos lo por a lubida di menciona algun famia, amigo of conocirnan.

Ta invita tur amigo, bisiña y conocirnan pa asisti na e **acto di entiero** cual lo tuma lugar Dialuna 24 Maart 2025 di 9:00 di mainta te 11:00am den Misa Santa Filomena na Paradera y despues pa Santana Catolico na Paradera.

Condolencia lo ta na:
Aurora Funeral Home, Cumana # 76
Diasabra 22 Maart 2025
7:00pm pa 9:00pm

Nos ta lamenta cu despues di entiero nos no ta ricibi bishita na cas

Aurora Royal Pray Funeral Home & Crematory

Laga tur loke ta spera mi ta bunita
Laga tur locual cu mi encontra na caminda ta bunita
Laga tur locual cu mi laga atras keda bunita y
Laga esakinan termina den tur buniteza.
Autor: Cado Wever.

Cu dolor na nos curason, pero conforme cu Dios su boluntad, nos ta participa fayecimento di nos ser stima:

Francisca Werleman
Cariñosamente yama "Chica of Mama Chica"
***03-12-1945 - †14-03-2025**

Mayornan:
†Jose "Jo" Werleman
†Filomena Werleman-Dirksz

Compañero: Sr. Erick Leon

Tata di su yiunan: † Ignacio "Naco" Wernet

Yiunan:
Jacqueline "Jackie" Wernet
Judith "Mama Udy" Wernet
Edward "Apache" Wernet

Manera yiu:
Bea Paesch y yiu
Inekke Webb y famia
†Miriam Tromp y yiunan

Nieto(a)nan:
Jyron Rodriguez y Tiffany Tromp
Michell Alvarez y Lindsay Tromp
Marcelino Alvarez y Heidi Raphaela
Richeline Tromp
Feleny Wernet
Fellienne Wernet-de Reus y Christiaan de Reus
Daiza Wernet
Nakiomy Wernet y Ferdinand Tromp
Dianely Wernet

Bisanieto(a)nan:
Richendrick Tromp, Richendra Tromp, Guilaine Tromp, Guillienne Tromp, Jo-Elly Bocanegra, Eldjon Tromp, Jayden Ridderstap, Xendrick Heyer, Jayxianne Rodriguez, Maycee Alvarez, Jayden Alvarez, Kayden Alvarez, L-Jay Coëllo L-John Coëllo

Rumannan:
Lucrecia "Chia" Werleman y †Jacobo Werleman
†Josefina "Chefa" Werleman y Chachai Cherino
Maxima "Maca" Croes-Werleman y Mario Croes
†Andres "Buchi" Werleman y famia
†Thomas "Toto" Werleman y †Sofia Werleman-Kock y yiu
†Felix "Lili" Werleman
Angel Wernet y famia

Tur Sobrino- y sobrinanan, primo- y primanan, ihanan, sua y cuñanan, bon bisiñanan.
Amiganan stima manera ruman y yiunan, mucho hopi pa menciona.

Demas famia: Werleman, Leon, Wernet, Alvarez, Croes, Bocanegra, Cherino, Boekhoudt, Dirksz, Ras, Harms, Koolman, Silvania, Rodriguez, Tromp, Webb, Paesch, van de Heuvel, de Reus, Lorargosain, Dijkhoff, Kock, Susebeek, Lioe A Tjam, Guanipa de Cordero, Barreto,Dennert, Kelly, Geerman, Marin, Maduro, Greaux, Leonora, Sierra, Wijshejer.

Ta invita pa **acto di condolencia** cual lo tuma lugar na Aurora Funeral Home diabierna 21 di maart 2025 di 7or pa 9or di anochi.
Entiero lo tuma lugar na Misa Inmaculada Concepcion na Sta Cruz diasabra 22 di maart 2025 di 1or pa 4or di atardi, despues lo sali pa Santana Catolico na Sta Cruz.

Nos disculpa si den nos tristesa nos por a lubida algun famia of conocir.
Despues di entiero nos no por ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora Royal Pray Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada. Den cunucu di yerbe berde e ta ponemi sosega. E ta hibami na awa trankil, Pa mi bolbe haña forsa". Salmo: 23

Cu profundo sentimento, pero conforme cu Dios su boluntad a bay sosega den braza di señor:

Sra. Margriet Jansen-Laclé
(Chichi)
12 december 1946 - 18 maart 2025
Vda. di †Edwin Jansen
Yiu di †Maria y †Doei Laclé-Loefstok
Directiva di Kawara

Na nomber di:
Su yiunan:
Gina y Dennis Thijzen-Jansen
Gino Jansen

Nietanan stima:
Genisha Thijzen y Bryan Figaroa
Jasmira Thijzen

Su rumannan:
Frenk y Evelina Laclé-Figaroa
Emely y Victor Alberts-Laclé
Demas rumannan den felis memoria

Su sua y cuñanan:
Sra. Vda. Mena Laclé-Geerman
Sra. Vda. Winnie Webb-Jansen
Sr. Vdo. Richie Jansen y famia
Greta y Edgard Tromp-Jansen y famia
Yolanda y Ismael Wolter-Jansen y famia
Roy y Miriam Jansen-Figaroa y famia
Lourdes y Ruben Giel-Jansen
Swinda y Eddy Tromp-Laclé y famia

Su sobrino y sobrinanan:
Raymond Laclé y Eldrith Henriquez y famia, Esther Laclé y Richenel Maduro y famia, Harold Laclé y famia, Eric Laclé y famia, Ermond Laclé, Sheldon Laclé y Angie Faro y famia, Sherwin Laclé, Ken Laclé y Yenni Moreno y famia, Jo-Anne Alberts y Joshua Gomez y famia, Michael Alberts, Maritsa Danja, Martha Danja y Carlos Danja

Consuegra: Sra. Vda. Casimira Thijzen-Boekhoudt

Su amiganan:
Mena Lumenier, Ina de Mey, Lourdes Figaroa

Na nomber di tur su ihanan, comer y compernan, primo(a) nan, su bon bisiñanan y Directiva y miembronan di Fundacion Kawara

Demas famia:
Jansen, Laclé, Thijzen, Loopstok, Loefstop, Croes, Geerman, Figaroa, Alberts, Danja, Leo, Tromp, Yarzagaray, Rijke, Webb, Giel, Wolter y Boekhoudt.

Na lugar di flor of krans lo aprecia un donacion pa un bon causa na Hospice Atardi, lo tin un box disponible.

Nos disculpa si den tristeza nos por a lubida cualkier famia/ conocir.

Ta invita pa e **acto di entiero** cu lo tuma lugar dialuna 24 di maart 2025 na Misa Santa Filomena na Paradera di 1or pm pa 4or pm. Despues lo sali pa Santana Catolico Pastoor Kranwinkel na Paradera.

Nos ta lamenta cu despues di entiero nos no ta ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Cu inmenso tristesa pero conforme cu boluntad di Dios y agradecido pa locual e la significa pa nos, nos ta anuncia fayecimento di:

Patricio Gomes
mihor conoci como "Trisio of Pachi "
***17 maart 1959 - † 15 maart 2025**

Na nomber di su:
Mayornan:
† Silvia Gomes-Angela
† Paulus Gomes

Casa: Clara Bustos-Gomes y famia

Yiunan:
Rigomar (Rigo) Gomes y famia
Luis Angel Gomes y famia
Dominic Gomes
Silvia Gomes y famia

Manera yiu: Roshany (Shanny) Albert

Su nieta/o :
Jayziënne Gomes
Elyziënne Gomes
Isaias Ruiz
† Luis-Angel Isiondrick Gomes

Rumannan:
† Fidelia Gomes
† Apolinia Werleman-Gomes y famia
Maria catharina Lopez-Gomes y famia
Juan (Soy) Gomes y famia
Seferino (Fijn) y famia
†Constancia Maria Arends-Gomes y famia
Ambrosio (Rochi) Gomes y famia
Francisca (Tica) felicia Wernet-Gomes y famia
Justina (Tina) Gomes y famia
Carla Amancia Rafiné-Gomes y famia
Sylvio (Tilo) Gomes y famia

Tantanan, Omonan, Subrina/o nan, Prima/o nan, Achterprima/o nan.

Demas famia: Gomes, Bustos, Ruiz, Werleman, Lopez, Arends, Wernet, Rafiné,
Albert, Geerman, Angela, Danjo, Maduro, Oduber, Lahmar, Jansen, Peña, Rua Monsalve, Vos, Bremo.

Su bon Amiga/o: Ivon,Vivian & John
Ex Colega nan di: Parke Arikok Aruba

Ta invita pa **acto di condolencia y despedida** cual lo tuma lugar dialuna 24 maart 2025, 9:00 am pa 11:00 am mainta na misa Inmaculada Concepcion na Santa Cruz.
Acto di cremacion ta tuma lugar den seno familiar.

Nos ta pidi Disculpa nos si den nos tristesa por a lubida un of otro famia den nos tristesa. Despues di entierro no ta ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Laga tur loke ta spera mi ta bunita
Laga tur locual cu mi encontra na caminda ta bunita
Laga tur local mi a laga atras keda bunita y
laga esakinan termina den tur buniteza
Autor: Cado Wever

Cu dolor di nos curason, nos ta participa fayecimento di nos ser stima:

Salomon Boekhoudt
Cariñosamente yama "Chomon"
***22-09-1940 - †13-03-2025**

Mayornan:
† Candido Boekhoudt y †Agnes Vicenta Boekhoudt-Franken

Na nomber di: **Casa:** Beatriz Boekhoudt-Boekhout

Yiunan:
Ricci y † Jan Breeuwer-Boekhoudt
Oslin y Janice Boekhoudt-Kock
Rodney y Melisa Boekhoudt-Maduro

Nieto(a)nan: Kevin, Shanya, Noah, Jaysley, Oniece, Rygell

Rumanan:
† Francisco Boekhoudt y famia
† Lorenz Boekhoudt y famia
† Jose Boekhoudt y famia
† Juan Boekhoudt y famia
† Iginia "Ina" Tromp y famia
† Pablo Boekhoudt y famia
† Olga Maria Boekhoudt y famia
† Caspar Bernabel "Ben" Boekhoudt y famia

Sua y cuñanan:
† Arcangel "Jaño" Boekhout y famia
† Robertina "Shonmi" Dubero-Boekhout y famia
† Cajus "Betico" Boekhout y famia
Zevera "Vera" Loefstop-Boekhout y famia
Pablo "Rolando" Boekhout y famia
Osanna "Tinachi" Simon-Boekhout y famia
Imelda "Nelly" de Mey-Boekhout y famia
Bernando "Boy" Boekhout y famia
† Glenda Boekhout

Ihanan:
Thomas Wester, Angeline Wernet-JeanD'or, Jessica Kelly, Armand Simon, Mandy Lee-JeanD'or
Subrino y subrinonan, primo y primonan, comer y compernan, bisiñanan, conocirnan na Hulanda y demas famia:
Boekhoudt, Boekhout, Breeuwer, Kock, Maduro, Tromp, Franken, Hu-A-Ng, Wernet, Dabian, Croes, Dirkz, Feliciano, Filiciana, Gei, Danies, Richardson, Dubero, Loefstop, Ruiz, Simon, de Mey, Henriquez, Flanegin, Petrocchi, Donata, Geerman, Wester, Kelly, JeanD'or, Lee, Ras, Wever.

Ex-coleganan di PostKantoor, ex-clientenan y ex-empleadonan di Chomon Service Center, na bida miembro di OPPA y grupo Kawara.

Famia ta pidi disculpa cu si den momentonan di nos tristesa nos por a lubida un famia of conocir.

Condolencia ta tuma lugar diamars 25 di maart 2025 na Aurora Funeral Home di 6or pa 9or pm.

Acto di entiero lo tuma lugar diaranson 26 di maart 2025 di 2or pa 4or pm na Misa Santa Filomena Paradera.

Nos ta pidi disculpa pero despues di entierro no por tuma bishita di condolencia na cas

Alemania ta urgi lidernan interino di Siria controla gruponan extremista

(AFP) - Minister di Exterior Aleman Annalena Baerbock a bisa despues di reuni cu Siria su lidernan interino diahuebs cu nan mester controla e gruponan extremista y pone nan para responsabel pa nan actonan, mirando cu e gruponan aki ta tras di masacrenan sectario cometi e luna aki.

Baerbock durante su bishita di 1 dia na Damascus tambe a bolbe habri e embahada Aleman, cual a cerca den 2012 tras di e guera civil di Siria, durante su di dos biahe na e pais desde e caida di president Bashar al-Assad mas cu 3 luna atras.
Su bishita a bini despues di masacrenan sectario anteriormente e luna aki, unda mas di 1,500 bida a bay perdi na Siria su costa Mediteraneo – e curason di Assad su minoria Alawite. A acusa gruponan aliado di e autoridadnan nobo di participa den e masacrenan aki.
Papiando despues di e reunion cu president interino Ahmed al-Sharaa y otro oficialnan, el a bisa cu ta "imperativo pa e gruponan extremista aki keda bao control y para responsabel pa e crimennan cu nan a comete. Cualkier intento di escala e situacion mester keda preveni," Baerbock a declara na un conferencia di prensa.
El a enfatisa cu e "atrocidadnan cu a tuma luga recientemente na e costa no solamente ta un señal di advertencia pero…ta demostra con hopi e pais ta na punta di un cuchiu."

Baerbock tambe a describi e situacion na Siria como "particularmente volatil," cu e pais buscando su stabilidad despues di añanan di guera civil.
El a bisa cu varios actor dentro y fuera di e pais ta purbando di "stroba e proceso politico pacifico aki." "Como Europeo, nos no lo sostene structuranan Islam," el a comenta, urgiendo e autoridadnan nobo crea un sistema di comparti poder unda tur grupo, incluyendo Druze, Alawite, Cristian y otronan, "tambe sinti parti di un Siria nobo y comparti." E participacion di hende muhe lo ta un "indicador clave di esaki. Nos meta comun ta pa Siria nunca mas cay den un guera civil."
El a bisa cu inversion priva "lo bin solamente ora cu un estado stabil y funcionando garantisa cu nunca lo tin violencia y caos atrobe, y cu su hendenan nunca mas lo mester huy."
Alemania riba dialuna a anuncia 300 miyon euro pa sosten di reconstruccion na Siria, como parti di un conferencia cu recauda compromiso di 5.8 biyon euro. Baerbock a bisa anteriormente cu e dia cu el a oficialmente bolbe habri e pais su embahada, y un fuente di ministerio a bisa cu un ekipo diplomatico chikito lo traha na Damascus. "Alemania tin un interes riba un Siria stabil," e fuente a declara. "Nos por contribui di miho manera na e tarea dificil di stabilisacion."
Asuntonan consular y visa lo sigui den man di e capital Libanes, Beirut, pa motibonan practico y a causa di e situacion di seguridad na Siria.
Entre e paisnan di EU (Union Europeo), e embahada Italiano ya cama a sigui cu su operacionnan na Damascus.

Merca ta importa webo for di Corea di Sur y Turkia pa calma aumento di prijs

(AFP)—Merca ta importando webonan di Turkia y Corea di Sur pa calma un deficit den suministro causa pa e gripe aviar cu a resulta den un aumento di prijs den henter e pais, segun e secretaria di Agricultura a confirma ayera.

Brooke Rollins a conta reporteronan na Washington cu importacion for di Turkia y Corea di Sur ya a cuminsa y cu e Cas Blanco tambe tabata den discusion cu otro pais tocante importacion temporal di webo. "Nos ta papiando tocante shen miyones di webo pa termino corto," el a agrega.

E costo di webo a aumenta debi na varios brote di gripe aviar na Merca, forsando campesinonan pa sacrifica al menos 30 miyon galiña y restringui suministro. Prijsnan di webo a bira un punto di campana di Trump durante e eleccion presidencial aña pasa mientras el a busca pa capitalisa riba e frustracion di votadornan cu e aumento di costo di material esencial durante e presidencia di Joe Biden.
Despues di regresa na e oficina presidencial, Trump a duna Rollins e tarea di aumenta e suministro di webo, y percura pa baha prijs. Den e simannan desde su inauguracion, productornan den varios pais a reporta interes Mericano den nan producto,

cu e asociacion di galiña di Polonia y Lituania contando AFP cu Merca a acerca nan buscando pa webo fresco.

"Tin un deficit di webo den hopi pais," segun Katarzyna Gawronska, director di e Camara Nacional di Galiña y Productor di Cuminda pa Galiña na Polonia, a bisa recien. "E pregunta principal lo ta ki tipo di condicion financiero Merca lo ofrece." E Departamento di Agricultura di Merca (USDA) a nota recien cu prijsnan di webo a cay pa casi 50% desde fin di februari, cual ta sugeri cu prijsnan di compras por pronto cuminsa cay.

"E trend ta subraya e efectividad di USDA su acercamento," e agencia a bisa den un declaracion. Papiando cu reporteronan ayera, Rollins a bisa cu e importacion di webo lo stop un bes cu campesinonan di galiña por aumento suministro. "Ora nos poblacion di galiña repobla y nos tin suficiente industria di webo—nos ta spera den algun luna—nos ta cambia back pa nos webonan domestico," el a bisa.

UN ta adverti di 'trauma masivo' den muchanan di Gaza memey di combate nobo

(AFP)—E Organisacion di Nacionnan Uni (UN) a adverti ayera cu tur e aproximadamente 1 miyon mucha den Gaza ta enfrentando un "trauma masivo" mientras cu e conflicto den e teritorio destrui pa guera a cuminsa atrobe, y en medio di falta di ayudo.

Organisacionnan humanitario a bisa cu e situacion den Gaza ta alarmante, y e cantidad di morto civil ta sigui subi desde cu Israel a cuminsa atrobe cu su bombardeonan aereo y operacionnan riba tera e siman aki, despues di un alto-el-fuego di seis siman.

Sam Rose, subdirector principal pa e agencia UNRWA di UN pa refugiadonan Palestino, a resalta e impacto psicologico entre muchanan cu ya tabata traumatisa caba pa ta bao di bombardeo un bes mas. E ta un "trauma masivo, masivo pa e 1 miyon mucha" cu ta biba den e teritorio Palestino, el a conta un periodista den Geneva.

E ruptura di e alto-el-fuego cu tabata na vigor desde 19 di januari ta yega na un momento unda cu e poblacion ya ta debilita despues di 15 luna di un guera brutal, inicia pa e atake mortal di Hamas riba Israel dia 7 di october 2023.

"E situacion ta mas malo e biaha aki," Rose a adverti, "pasobra hende ya ta cansa, nan curpa ta degrada, nan sistema inmunologico y nan salud mental ta kibra, (y) e poblacion ta na un punto cerca di hamber."

"Muchanan cu a bolbe back scol despues di 18 luna sin scol, awor ta den tent y ta tende bomnan rond di nan constantemente. "Tin miedo riba miedo, crueldad riba crueldad, y tragedia riba tragedia."

Pesadiya
James Elder, un vocero di UNICEF, e agencia pa muchanan, a bisa cu muchanan cu a pasa den trauma normalmente ta cuminsa procesa e trauma solamente ora nan por bolbe na un situacion normal. "Psicologonan a bisa cu e lo ta nos pesadiya mas grandi si nan bolbe cas y e trauma sigui," el a conta un periodista. "Esey ta e situacion den cual nos a drenta awor," el a bisa, advertiendo cu Gaza ta e unico "caso den historia moderno unda henter e poblacion di muchanan mester di apoyo mental."

"E no ta exageracion."

E agencia di defensa civil di Gaza a bisa cu 504 hende a muri desde diamars, incluyendo mas cu 190 bao di 18 aña. E cantidad ta un di e mas halto desde cu e guera a cuminsa mas di 17 luna pasa cu e atake di Hamas riba Israel.

Esaki ta tambe un periodo mortal pa trahadornan humanitario, cu siete empleadonan di UNRWA morto desde cu a kibra e alto-el-fuego, treciendo e totalidad di empleado morto di UNRWA so na 284 desde cu e guera den Gaza a cuminsa. Un trahador Bulgaro cu tabata traha pa un otro agencia di UN tambe a muri e siman aki, como tambe un empleado local di Mediconan Sin Frontera, segun e organisacion medico a bisa ayera.

Deficit masivo
Organisacionnan humanitario a adverti cu e situacion actual a bira mas malo despues cu Israel a tuma e decision na comienso di e luna pa corta ayudo coriente pa Gaza, como resultado di un situacion stanca den negociacionnan pa prolonga e alto-el-fuego.

"Nos por a aumenta ayudo den e seis siman di e alto-el-fuego compara cu... den e seis luna anterior," Rose a bisa, pero el a adverti cu e progreso "ta cayendo atras." Actualmente, el a bisa, tin basta hariña den Gaza pa apenas seis dia mas.

Ora a puntr'e tocante e acusacion di Israel cu Hamas ta desviando e ayudo cu ta drentando Gaza, Rose a bisa cu e "no a mira ningun prueba" di esey. "No tin ayudo den distribucion mes, pues no tin nada pa horta."

El a adverti cu si no reestablece e suministro di ayudo, "nos lo mira un regreso gradual na e dia mas malo di e conflicto pa loke ta hortamento... y condicionnan desespera entre e poblacion."

ARUBA VANDAAG®
Zaterdag 22 maart 2025 www.bondia.com Email: noticia@bon dia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044

Impact van het wegvallen van USAID-financiering

Organisatie voor migranten en vluchtelingen verlaat Aruba

Pagina 3

Wachttijden voor specialisten blijven een uitdaging: AZV en HOH investeren in oplossingen

Pagina 2

Zwerfhonden blijven probleem op Aruba ondanks invoering van Hondenwet

Pagina 7

Endy Croes stelt vragen bij screening Mike Eman: "Is er sprake van belangenverstrengeling?"

Aan het Openbaar Ministerie van Aruba
Rumbastraat 29
Oranjestad, Aruba
Via fax: 521-4190

Betreft: Verzoek strafrechtelijk (financieel) onderzoek

Aruba, 29 mei 2020

Edelachtbare heer,

Namens de Stichting Fractiemedewerkers MEP (hierna 'de Stichting', zie **bijlage 1**) vragen wij graag uw aandacht voor het volgende.

Al jaren verdenkt de Stichting dhr. Michiel Godfried Eman (hierna 'Eman') ervan in zijn functie/ambt van minister van de beruchte Roberto Enrique Rincon Fernandez (hierna 'Rincon'), gelden te hebben aangenomen voor de financiering van zijn verkiezingscampagne van 2013, zulks o.a. om Eman en/of zijn regering te bewegen om - in de toekomst, indien zijn partij de verkiezingen wederom zou winnen en er een tweede kabinet Eman zou komen - aan de betreffende 'sponsor(s)' één of meer diensten te verlenen en/of iets anders te geven, doen of nalaten.

Rincon werd op 18 december 2015 in de VS gearresteerd omdat hij tussen 2008 en 2014 meer dan USD 1 miljard aan steekpenningen zou hebben betaald om contracten met Petróleos de Venezuela, S.A.(PDVSA) te verkrijgen, fraude zou hebben gepleegd en geld zou hebben witgewassen. Rincon pleitte op 16 juni 2016 schuldig ten aanzien van (o.a.) omkoping en fraude en wacht thans op veroordeling (zie verschillende artikelen, **bijlage 2**). Het gaat hier dus om crimineel/zwart geld verkregen door omkoping, fraude en corruptie, welke Eman (en/of zijn stichting) willens en wetens aannam.

In de krant 'Solo di Pueblo' zijn er sinds het jaar 2014 verschillende artikelen verschenen waarin wordt gesproken over de bedoelde verdenkingen en over de goede contacten die Eman, zijn echtgenote en verschillende ministers van het kabinet M. Eman (waaronder minister A. Schwengle) hadden met de beruchte Rincon (zie **bijlage 3**). Bovendien heeft Rincon zelf, op de dag dat zijn vriend Hugo Carvajal aka 'El pollo'[1] (zie **bijlage 4**) in 2014 op Aruba werd aangehouden, beweerd dat hij Eman honderden duizenden dollars had gegeven en dat de echtgenote van Eman hem desondanks nog steeds belde om nog meer geld te vragen (zie laatste pagina **bijlage 3**).

Parlementariër en voormalig minister Endy Croes heeft via zijn officiële Facebookpagina vraagtekens geplaatst bij het screeningsproces van parlementariër en formateur Mike Eman. Aanleiding is het feit dat David Kock, voorzitter van de Raad van Advies (RvA), het screeningsproces uitvoert terwijl hij volgens Croes peetvader is van Eman's echtgenote.

Croes stelt in zijn bericht dat hij hierover brieven heeft gestuurd aan zowel de Raad van Advies als de Gouverneur van Aruba, Alfonso Boekhoudt. Hij noemt de situatie "zorgwekkend" en stelt dat er sprake is van een mogelijk belangenconflict.

De kwestie kwam aan bod tijdens de behandeling van de begroting van de RvA op 6 maart. Croes vroeg zich daar publiekelijk af of het gepast is dat iemand met een persoonlijke band met een kandidaat-minister betrokken is bij diens screening.

Daarnaast herinnert Croes aan een officiële aangifte die op 3 juni 2020 zou zijn ingediend bij het Openbaar Ministerie tegen Mike Eman. Volgens hem ontving Eman meerdere donaties van elk 50.000 dollar van de in de VS veroordeelde zakenman Roberto Rincón, die betrokken was bij grootschalige corruptie. Croes leverde naar eigen zeggen ook een kopie van deze aangifte mee met zijn brief, inclusief bewijs van ontvangst door het OM.

Hij uit zijn frustratie over het uitblijven van actie en stelt dat de wet op Aruba voor iedereen moet gelden. "Van de kleinste burger tot de grootste leider," aldus Croes. "Maar het lijkt erop dat Mike Eman met dit soort zaken wegkomt."

Croes benadrukt dat hij vertrouwen houdt in het systeem, maar vindt dat mogelijke belangenverstrengeling moet worden vermeden. Volgens hem vereist integriteit dat iemand zich terugtrekt als er zelfs maar sprake is van de schijn van een conflict.

Onze redacteur heeft contact opgenomen met Mike Eman voor een reactie of verduidelijking, maar tot het moment van publicatie is er nog geen antwoord ontvangen.

Wachttijden voor specialisten blijven een uitdaging: AZV en HOH investeren in oplossingen

Vandaag een verwijzing krijgen voor een specialist, en pas over drie tot zelfs zes maanden een afspraak. Dat is de realiteit voor veel patiënten op Aruba. Een moeilijke situatie voor de hele gemeenschap, want het is algemeen bekend: hoe langer het duurt voordat iemand een juiste diagnose en behandeling krijgt, hoe groter de negatieve impact is – op de patiënt én op de samenleving. Het brengt gezondheidsrisico's met zich mee, een daling in productiviteit en extra kosten voor de zorg.

De directie van AZV en ook het Dr. Horacio Oduber Hospital (HOH) volgen deze ontwikkelingen op de voet. Volgens AZV-directeur Edwin Jacobs ontvangt de instantie niet alleen rechtstreeks klachten van patiënten, maar monitort zij ook sociale media op opmerkingen over de wachttijden voor specialisten, evenals signalen van huisartsen. Hetzelfde geldt voor HOH, legt woordvoerder Charlaine Huntington uit.

AZV signaleert momenteel twee soorten wachtlijsten. Eén betreft specialisten die zeer bekend zijn, waardoor verzekerden bewust voor hen kiezen. "Dat betekent niet per se dat er binnen die specialisatie een algemene wachtlijst is – bij een andere specialist in hetzelfde vakgebied is die mogelijk veel korter," aldus AZV-directeur Jacobs aan Bon Dia Aruba. Volgens HOH is er wereldwijd een tekort aan bepaalde specialismen, en Aruba vormt daarop geen uitzondering. Daarom wil AZV ook meer regionaal georiënteerd werken en niet uitsluitend afhankelijk zijn van specialisten uit Nederland.

Wanneer er binnen een specialisatie bij álle specialisten een wachtlijst is, stelt AZV middelen beschikbaar om zo snel mogelijk een tijdelijke specialist aan te trekken. Als blijkt dat de wachtlijst structureel is, wordt overwogen het aantal specialisten uit te breiden.
"Vanaf 2023, toen de situatie na de pandemie weer normaal werd, heeft AZV haar proactieve monitoring hervat via de zorginstellingen en specialisten op basis van wachttijden. Daarbij wordt de zogenoemde 'treeknorm' uit Nederland als richtlijn gebruikt," aldus Jacobs.
Om tot een adequate wachttijd te komen, is het nodig dat alle instellingen en specialisten dezelfde methode hanteren om wachttijden vast te stellen. Voor 2025 is het streven om te komen tot één uniforme methode waarmee alle zorgverleners hun wachttijden bepalen. Het doel is om uiteindelijk samen – ministerie van Volksgezondheid, zorgverleners en AZV – tot normen te komen

voor specialistische zorg. Op basis daarvan wordt dan per specialisme bepaald wat aanvaardbaar is.

In de afgelopen vier jaar zijn wachttijden geïdentificeerd en aangepakt binnen de volgende gebieden: urologie; MDL (stoma, darmen en lever); gynaecologie; kindergeneeskunde; KNO (keel-, neus- en oorheelkunde); radiologie; retinologie en dialyse. HOH heeft daarnaast ook vertragingen gesignaleerd bij dermatologie en reumatologie. In 2024 heeft AZV de wachttijden proactief gemonitord, met een maximum van 10 weken als richtlijn. "Begin maart ontvingen wij informatie waaruit blijkt dat de termijn van 10 weken overschreden wordt in de gebieden urologie, MDL, dermatologie en reumatologie, waarop wij ons nu moeten focussen. Komende week bespreken we dit met het ziekenhuis om te achterhalen wat de oorzaak is," aldus AZV.

Aan de andere kant benadrukt Huntington dat in spoedgevallen patiënten zich kunnen melden bij de spoedeisende hulp en daar de nodige specialistische behandeling zullen krijgen. Als werkgever moet HOH er echter ook op toezien dat specialisten een goede balans hebben tussen werk en privé. "Hoewel we onze specialisten vragen om het maximale te geven, kunnen we niet van hen eisen dat ze continu werken zonder rustmomenten."

HOH geeft aan dat AZV werkt op basis van een personeelsplan (manpower planning), en dat deze niet altijd aansluit bij de zorgvraag van de patiënt. Patiënten kiezen bovendien vaak voor bekende specialisten, in plaats van nieuwere artsen. Daarbij komt dat AZV niet altijd alle kosten dekt die bepaalde patiënten maken. HOH moet hierin investeren in apparatuur, personeel en huisvesting. "AZV dekt slechts een deel van het salaris van de specialisten in onze dienst," aldus Huntington. Het verschil komt uit andere diensten die HOH aanbiedt, zoals medisch toerisme. Ze benadrukt ook dat HOH geen controle heeft over de wachttijden van zelfstandige specialisten die niet in dienst zijn van de stichting.

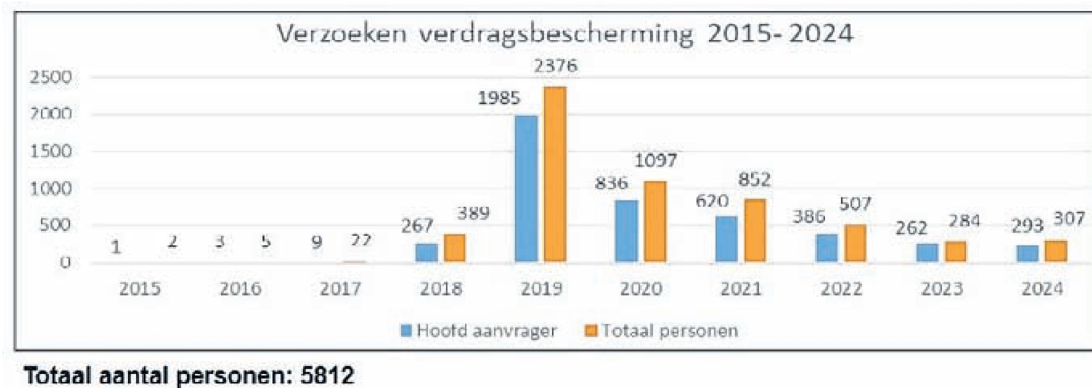
Andere factoren die rechtstreeks van invloed zijn op de wachttijd zijn de toename van de complexiteit van zorg, de vraag naar zorg, de bevolkingsgroei, beperkte capaciteit en de noodzaak voor multidisciplinaire behandelingen. "Maar HOH organiseert ook meerdere poliklinieken om zo efficiënter zorg te leveren en blijft zich inzetten om meer specialisten aan te trekken om concurrerend te blijven ten opzichte van andere landen."

AZV is actief betrokken bij het ondersteunen van HOH en Imsan, waar inmiddels meer lokale specialisten werkzaam zijn, waaronder op het gebied van KNO en neurologie. "Binnenkort start er ook een specialist in retinologie via Imsan," aldus Jacobs, die toevoegt dat AZV niet alleen de extra arts heeft gefinancierd, maar ook gespecialiseerde verpleegkundigen en administratieve medewerkers binnen deze vakgebieden.

Impact van het wegvallen van USAID-financiering

Organisatie voor migranten en vluchtelingen verlaat Aruba

Onlangs werd bekend dat HIAS, een internationale organisatie met een vestiging op Aruba die migranten en vluchtelingen op het eiland ondersteunt, haar werkzaamheden beëindigt. Toch geven de Arubaanse autoriteiten aan dat er geen reden tot ongerustheid is.

Totaal aantal personen: 5812

Vorige maand kondigde HIAS via haar Facebookpagina aan dat verschillende activiteiten tijdelijk opgeschort zouden worden vanwege financieringsproblemen. Destijds nam Bon Dia Aruba contact op met de organisatie met de vraag of dit een direct gevolg was van het beleid van de Amerikaanse president Donald Trump, die eerder financiering voor USAID, de Amerikaanse ontwikkelingsorganisatie, heeft teruggeschroefd. Deze maatregel heeft wereldwijd gevolgen gehad, met impact op talloze landen en kwetsbare gemeenschappen. Een bevestiging hiervan bleef echter uit.

Inmiddels is bij Bon Dia Aruba de informatie binnengekomen dat HIAS volledig zal sluiten. Gisteren hield de organisatie een informatiesessie met haar cliënten, waarin meer uitleg werd gegeven over de sluiting en welke organisaties in de toekomst hulp zullen bieden aan migranten en vluchtelingen op Aruba.

De diensten van HIAS

HIAS is een internationale organisatie die sinds 2019 actief is op Aruba en ondersteuning biedt aan migranten en vluchtelingen. Andere organisaties die op Aruba soortgelijke hulp bieden zijn onder meer de VN-vluchtelingenorganisatie UNHCR en de Pan-Amerikaanse Ontwikkelingsstichting (PADF).

Op Aruba richt HIAS zich op het "beoordelen en beantwoorden van de noden van kwetsbare mensen die door ontheemding getroffen zijn, door hen te versterken in het omgaan met potentiële risico's en te helpen een leven in waardigheid en veiligheid op te bouwen," aldus hun website.

HIAS meldt dat Aruba naar schatting ongeveer 17.000 Venezolaanse vluchtelingen en migranten telt, naast andere ontheemden, die slechts beperkte ondersteuning ontvangen, "vooral op het gebied van wettelijke erkenning van hun status."

De organisatie bevordert lokale integratie door toegang tot basisdiensten en rechten te vergroten.

Onder andere hielp HIAS bij asiel- en verblijfsaanvragen, bood workshops aan gericht op integratie en welzijn, en gaf in beperkte mate financiële hulp.

Sommige van deze diensten zijn van cruciaal belang voor Aruba, aangezien zij te maken hebben met de verplichtingen die Aruba op zich heeft genomen tegenover migranten en vluchtelingen op basis van internationale verdragen. De Arubaanse overheid had bepaalde taken op dit vlak gedelegeerd aan vrijwilligersorganisaties zoals HIAS en UNHCR.

Met het vertrek van HIAS groeit de bezorgdheid onder verschillende belanghebbenden.

Leemte in dienstverlening

Een organisatie die haar zorgen uitte over het voortzetten van de hulp aan migranten en vluchtelingen op Aruba na het vertrek van HIAS is Rainbow Warriors. In een brief aan UNHCR en de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) riep de voorzitter van de organisatie op om met een concreet plan en oplossing te komen.

Rainbow Warriors speelde een belangrijke rol bij de eerste toepassing van het Vluchtelingenverdrag van 1951 op Aruba in 2005, met steun van UNHCR in Zwitserland en VluchtelingenWerk Nederland. Sindsdien houden zij toezicht op de naleving van de verdragsverplichtingen.

In hun brief aan UNHCR en IOM probeert Rainbow Warriors in contact te komen om mogelijke scenario's en noodplannen te bespreken om de leemte die door het vertrek van HIAS ontstaat, op te vangen.

De organisatie stelt bezorgd te zijn over het feit dat de Arubaanse regering sinds 2017 belanghebbenden niet langer betrekt bij besluitvorming, met name waar het gaat om mensenrechten in het algemeen, en de rechten van vluchtelingen, migranten en werknemers in het bijzonder. Daarom dringt zij aan op snelle actie om tot een oplossing te komen.

"Wij vinden dat er zo snel mogelijk een dialoog moet starten met alle relevante stakeholders om de problemen aan te pakken die zijn ontstaan door het politieke besluit in de VS om humanitaire fondsen voor vluchtelingen en migranten in het Caribisch gebied te schrappen. Daarbij moet ook gekeken worden hoe de Europese Unie eventueel kan bijdragen aan het opvangen van deze leemte," aldus Rainbow Warriors.

Asiel blijft een uitdaging op Aruba

Recentelijk publiceerde demissionair premier Evelyn Wever-Croes het jaarverslag van haar ministerie.

Het ministerie van de premier omvat vier portefeuilles: Algemene Zaken, Innovatie, Overheidsorganisatie, en Infrastructuur & Ruimtelijke Ordening.

Binnen de portefeuille Algemene Zaken is aandacht besteed aan de migratiecrisis vanuit Venezuela, in de context van de nationale veiligheid van Aruba.

Aruba heeft zowel het Protocol van het VN-Vluchtelingenverdrag (1967) als het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) ondertekend. Sinds 2019 beschikt Aruba over een speciale asieleenheid die zich bezighoudt met het toenemend aantal asielaanvragen, voornamelijk van Venezolanen.

Eind 2024 besloot de regering deze eenheid formeel op te richten als het Departemento di Proteccion di Tratado (Afdeling Verdragsbescherming). Deze afdeling is verantwoordelijk voor het verwerken van asielaanvragen binnen specifieke termijnen, in lijn met verdragsverplichtingen. Dat is belangrijk, aangezien mensenrechtenorganisaties Aruba verantwoordelijk houden voor het naleven hiervan.

In oktober 2024 bracht Amnesty International een kritisch rapport uit over Aruba's behandeling van Venezolaanse vluchtelingen en migranten, getiteld: "Wet, maar geen bescherming: het blootleggen van gaten in de bescherming van Venezolaanse vluchtelingen op Aruba."

Het rapport wijst op het ontbreken van specifieke wetgeving voor vluchtelingen op Aruba, problemen rond de detentie van asielzoekers en vluchtelingen, en zorgen over de behandeling van Venezolaanse asielzoekers, waaronder kinderen. Het was de eerste keer dat Amnesty International diepgaand onderzoek deed naar deze groep op Aruba.

Volgens het eerder genoemde jaarverslag is eind 2024 de renovatie van het gebouw van de afdeling Verdragsbescherming afgerond, en vanaf januari 2025 functioneert het departement in het vernieuwde pand.

Ook werd het registratiesysteem VIDA geactiveerd, dat in kwaliteit, inhoud en functionaliteit vergelijkbaar is met het systeem van UNHCR. Het doel van de regering is om het departement in 2025 uit te breiden om de doorlooptijd te verkorten.

Tussen 2015 en 2024 zijn in totaal 4.649 asielaanvragen ingediend, waarbij 5.812 personen betrokken waren – voornamelijk van Venezolaanse en Colombiaanse afkomst. De meeste aanvragen werden afgewezen wegens ontoelaatbaarheid of gebrek aan grond, aangezien veel aanvragers economische migranten bleken te zijn. Omdat Aruba de Verklaring van Cartagena niet heeft ondertekend, blijft het aantal afwijzingen hoog.

Het asielproces is bedoeld voor bescherming, terwijl het verblijfsvergunningsproces gericht is op werkvergunningen. Deze processen verlopen parallel en sluiten elkaar niet uit. Eind 2024 bleek uit data-analyse dat meer dan 700 personen een werk- en verblijfsvergunning hadden gekregen of het eiland hadden verlaten. Beleidswijzigingen in maart 2023 en augustus 2024 hebben bijgedragen aan deze ontwikkelingen.

Met het vertrek van HIAS – en mogelijk andere organisaties die afhankelijk zijn van Amerikaanse financiering – zal de Arubaanse overheid een manier moeten vinden om haar verdragsverplichtingen na te komen, terwijl de lokale begroting al onder druk staat door afspraken met Nederland in het kader van het landspakket.

Situatie onder controle

Onze redacteur stelde vragen over deze kwestie aan de demissionaire premier Evelyn Wever-Croes. Zij gaf aan dat er geen reden is tot ongerustheid. Het vertrek van HIAS verloopt gestructureerd, met goede communicatie tussen HIAS, UNHCR en andere stakeholders.

Wever-Croes verklaarde dat er geen aanwijzingen zijn dat UNHCR haar kantoor op Aruba zal sluiten en voegde toe: "Wij hebben er vertrouwen in dat HIAS en UNHCR de situatie op de best mogelijke manier zullen afhandelen en hun cliënten zullen helpen bij het vinden van alternatieve oplossingen op korte en lange termijn."

Toekomstige sociale uitkeringen… *Financieren met meevallers uit het verleden…?*

We hebben enkele uitzonderlijk gunstige jaren meegemaakt, met name voor de staatskas, met de steun van een bijzonder fors herstel na de pandemiecrisis van 2020. De cijfers van de overheidsinkomsten over 2023 en 2024 spreken voor zich. We kunnen een drastische toename van inkomsten zien die eind 2024 resulteerde in een – voorlopig – surplus voor de collectieve sector van Afl. 477 miljoen, waarvan Afl. 308 miljoen direct genoteerd werd bij Land Aruba zelf. De belangrijkste sociale fondsen, SVB en AZV, hebben stevig bijgedragen aan dit grote surplus van meer dan 6% BBP. Reden tot vreugde en euforie? Niet echt, maar wel met uitleg.

Deze forse toename zou goed kunnen helpen bij een belangrijke verlaging van de schulden van het Land, wat inmiddels ook plaatsvindt, maar er moet nog worden besloten hoeveel de genoemde fondsen zouden kunnen overdragen aan het Land om daarmee ook schulden af te lossen. Zoals bekend zijn er wettelijke obstakels die beletten om zonder meer fondsen over te dragen aan het Land. Hiervoor bestaan uiteraard geldige motieven, maar men ziet ook geen actie ondernomen worden om mee te gaan met die aanbeveling en tevens vast te stellen hoeveel de fondsen moeten achterhouden om hun eigen risico's af te dekken. Dit om een andere goede reden namelijk dat de coronacrisis ons al heeft geleerd dat de reserves waarover men beschikte sneller slonken dan de biervoorraad tijdens het carnaval…

Hoeveel is er dan nodig om een crisis het hoofd te bieden waarvan we nu de omvang niet kennen? De genoemde coronacrisis heeft aangetoond dat wat er aan reserves is gekweekt na de structurele hervormingen aan het begin van het vorige decennium uiteindelijk volstrekt onvoldoende bleek toen de vaste maandelijkse inkomsten van de premieheffing onder een zeker niveau vielen. Dit betekent niet dat we helemaal geen fondsen moeten reserveren; hoe meer reserves aanwezig zijn, hoe minder er geleend moet worden met het gevolg dat onze overheidsschuld weer zou oplopen.

Het bijkomende probleem is nu dat we geen antwoorden zien op deze vragen en nog minder discussie hierover. En dit terwijl zowel de vertrekkende coalitie als de, naar men mag aannemen, volgende regering voorstellen doen of al hebben gedaan om die tijdelijke meevallers weer uit te geven, ieder volgens hun eigen versie van het toeschuiven van gunsten aan de bevolking; de een in de vorm van een aanzienlijke korting op de inkomstenbelasting en de ander met het voorstel om het inkomen van de gepensioneerden fors op te krikken.

Voor alle duidelijkheid: we hebben het hier niet over de inhoud noch over het morele niveau of de sociale verantwoordelijkheid die wordt getoond met de maatregelen; het gaat uitsluitend over de toekomstige levensvatbaarheid. De kern van de zaak is hier: hoe kan men een substantiële toename van vaste kosten – voor de individuele burger als sociale zekerheid – als er geen zicht is op de continuering van die tijdelijke meevallers, om in de toekomst die extra kosten ook te kunnen financieren? De forse toename van overheidsinkomsten zou de indruk kunnen wekken dat er geld is maar voor het overgrote deel is het niet eens inzetbaar voor extra voorzieningen voor de gemeenschap, hoe aantrekkelijk dat ook zou mogen klinken tijdens de verkiezingscampagne. Zijn we daarmee tegenstander van een maatregel die goed zou uitpakken voor een deel van de bevolking, dat het de afgelopen jaren het al zwaar voor de kiezen heeft gehad? Nee, maar de vraag is waarom nu een besluit moet worden genomen om aan die wens tegemoet te komen, terwijl het vooruitzicht is dat dit te hoog gegrepen zou blijken, gezien de economische situatie waarin we al op korte termijn zouden kunnen belanden? En daar bovenop nog de overweging dat we mogen veronderstellen dat beide maatregelen gedragen zullen gaan worden door de inkomende regering, want we hebben geen plan gezien om de ene maatregel in te trekken om de andere te kunnen uitvoeren.

En als we het hebben over maatregelen met vérstrekkende gevolgen op langere termijn, moet ook rekening moeten worden gehouden met het feit dat de ingreep van een decennium geleden, waardoor de pensioenleeftijd over een periode van 10 jaar is aangepast, nu niet meer in werking is. Hierdoor is er geen vertraging meer in de aanvang van de pensioenleeftijd en men is vanaf het bereiken van de leeftijd van 65 jaar meteen pensioengerechtigd. Om een indruk te geven van de impact van het aantal pensioengerechtigden op jaarbasis dat erbij komt: tussen 1 januari 2023 en 1 januari 2024 zijn er 152 personen bijgekomen die hun AOV-uitkering kregen. Tussen 1 januari 2025 en 1 maart 2025 zijn er 153 pensioengerechtigden bijgekomen; op jaarbasis zeker zo'n 900 pensioengerechtigden erbij, bij een huidige stand van bijna 23.000 uitkeringsgerechtigden. Voor AZV blijft gelden dat de geleidelijke toename van het deel van de bevolking dat relatief meer medische zorg nodig heeft dan het jongere deel voor extra begrotingsdruk zorgt. Dit zonder in aanmerking te nemen dat er nog andere factoren een rol spelen, zoals duurdere medicijnen en specialistisch medisch personeel dat overal ter wereld schaars is, wat ook kosten op zal drijven. Daarom ook de vraag: hoeveel kan de regering, met de correcte wettelijke maatregelen, bij de genoemde fondsen weghalen om schulden af te lossen?

Om terug te komen op het begin van dit commentaar; gedurende de afgelopen jaren hebben zowel internationale instanties als lokale autonome entiteiten het vooruitzicht erkend dat de genoemde forse economische vooruitgang van korte duur zou zijn en dat de meevallers voor de overheid gedurende 2023 en 2024 voor het huidige jaar er niet meer zouden zijn, althans niet op dat niveau. Hoe zou het dan worden als de negatieve internationale vooruitzichten sinds 20 januari 2025 werkelijkheid zouden worden in de komende weken en maanden? "Regeren is vooruitzien," is de Nederlandse uitdrukking; zou er dan een reden zijn dat er geen vertaling is in onze taal?

15-jarige muzikant Stephanie Quant combineert talent met toekomstdromen

Stephanie Danica Maria Quant is een 15-jarig meisje dat op zeer jonge leeftijd aan haar muzikale reis begon. In een interview met Bon Dia Aruba vertelt Stephanie over zichzelf, haar begin in de muziek en haar ambities voor de toekomst.

Muziek is haar grootste passie. Ze speelt en leert momenteel 8 tot 10 verschillende instrumenten. Onlangs behaalde ze op 15-jarige leeftijd haar titel als singer-songwriter. Een andere hobby van Stephanie is dansen, iets wat ze van haar vader heeft meegekregen.

"Mijn vader keek altijd naar Michael Jackson, en toen ik klein was, probeerde ik zijn bewegingen na te doen. Ik denk dat dat mij geholpen heeft bij het ontwikkelen van mijn coördinatie en dansgevoel," vertelt ze.

Stephanie is ook sportief actief. Ze doet aan hardlopen, heeft basketbal gespeeld, houdt ervan om in haar vrije tijd met vriendinnen badminton en volleybal te spelen, en heeft zelfs deelgenomen aan een schermwedstrijd.

In 2013 stond Stephanie voor het eerst op het podium tijdens het Voz Escolar Festival in het Entertainment Center. Maar muziek maakte altijd al deel uit van haar leven. Haar oudere zus Priscilla zong en deed mee aan het Himno y Bandera Festival, carnaval en Dande, samen met Upgrade Music.

"Ik stond op en zag haar zingen en repeteren, en stiekem zong ik zelf mee op de achtergrond. Nu doe ik hetzelfde, alleen kent iedereen mij inmiddels als zangeres. Sinds ik opgroeide, weet ik dat – of het nu internationale of Arubaanse culturele muziek is – muziek altijd een deel van mij zal zijn. Waar ik ook ga, zal ik laten zien dat de muziek van Aruba de wortel is van mijn muzikaliteit," aldus Stephanie.

Continuatie op volgende pagina

15-jarige muzikant Stephanie Quant combineert talent met toekomstdromen

Vervolg van vorige pagina

Gevraagd naar haar grootste inspiratie om muziek te maken, noemt Stephanie meteen haar zus Priscilla. "Ze deed al van jongs af aan mee aan alles en heeft veel bereikt. De meeste van mijn prestaties draag ik daarom aan haar op," legt ze uit.

Ze geeft aan dat ze nog twee doelen heeft die ze graag tijdens festivals wil bereiken, en als God het wil, zal ze die behalen om haar eerste fase als zangeres, muzikant en jong meisje af te ronden.

Stephanie voegt toe dat ook haar ouders een bron van inspiratie zijn. "Dankzij mijn vader heb ik geleerd hoe ik sterk en veerkrachtig moet zijn in alles wat ik doe, en dankzij mijn moeder heb ik wijsheid en liefde geleerd die ik nu kan geven en tonen," vertelt ze.

Een andere bron van motivatie zijn de trofeeën in haar kamer en vitrines, bijna overal in huis. "Waar ik ook ga, herinneren ze mij aan alle jaren die ik aan zang heb gewijd, alle obstakels die ik heb overwonnen en alle inspanningen die ik heb geleverd om mijn door God gegeven talenten te ontwikkelen," zegt ze.

Wat haar toekomstplannen betreft, staat vast dat muziek daar deel van zal uitmaken. Ze wil in het buitenland gaan studeren en als professional terugkeren naar Aruba. Haar favoriete vakken zijn momenteel scheikunde, wiskunde B en natuurkunde. Ze is van plan om 'Sustainable Engineering' en 'Environmental Engineering' te studeren.

Ze vertelt verder dat ze systemen wil ontwikkelen en ontwerpen om afval en andere ongebruikte materialen op innovatieve wijze te verwerken via engineering, zodra ze terug is op Aruba.

Een ander favoriet vak van Stephanie is geschiedenis. Ze zegt dat ze ook rechten zou willen studeren en terugkeren als rechter of advocaat.

En natuurlijk wil ze ook muziek studeren, zodat ze kan gaan werken als muzikant en zangeres wanneer ze terugkeert naar Aruba. "Met al deze vaardigheden wil ik op een dag ambassadeur van Aruba worden. Ik weet nog niet precies op welk vlak, maar ik ben ervan overtuigd dat mijn rol als ambassadeur al geschreven staat in mijn verhaal," zegt ze met zekerheid.

Tot slot heeft Stephanie een boodschap voor de jongeren van Aruba:
"Mijn boodschap is: ga ervoor. Niet alles zal perfect zijn, maar om in de toekomst te kunnen winnen, moeten we leren verliezen. Om onze doelen te bereiken, moeten we ervoor werken, zelfs als er obstakels zijn. We moeten positief blijven, want positiviteit overwint altijd, en ons harde werk zal vruchten afwerpen. En zolang we in onszelf geloven, kunnen we het bereiken. Want als je het kunt dromen, kun je het ook waarmaken."

Zijn we wel voorbereid op…*'External shocks'*…

Het vluchtelingenprobleem in Aruba heeft een andere dimensie bijgekregen die nog moeilijker tot een oplossing is te brengen. Recentelijk heeft de Amerikaanse regering alle buitenlandse hulp stopgezet die onder de paraplu viel van USAID (United States Agency for International Development), hetgeen de feitelijke stopzetting betekent van de activiteiten van een groot aantal hulp- en ontwikkelingsorganisaties die voor hun werk afhankelijk zijn van deze steun. De gevolgen in Aruba zijn dat twee internationale organisaties die steun verlenen aan – voornamelijk – Venezolaanse migranten en/of vluchtelingen, namelijk het Amerikaanse HIAS (Hebrew Immigrant Aid Society), en Pan American Development Foundation (PADF), plotseling hun financiering hebben zien verdwijnen. Voorlopig hebben de organisaties hun werk stopgezet terwijl in de VS zelf een rechtszaak tot een negatief oordeel voor de Amerikaanse regering heeft geleid. De rechter in kwestie opperde zelfs dat de regering de grondwet heeft geschonden met deze actie. Vervolgens kwam de zaak in beroep bij het Opperste Gerechtshof dat vonniste dat de regering geen gelijk had met hun poging om de gehele entiteit (USAID) te ontmantelen.

Daarmee is geen einde gekomen aan het probleem want er kan grote vertraging ontstaan in het eventuele herstel van de hulp, wat in ieder geval de organisaties nu onder financiële druk zet zonder dat er duidelijkheid is over of en hoe verder te gaan. Bovendien bestaat er geen enkele zekerheid dat de Amerikaanse regering niet andere wegen zal bewandelen om tot bezuinigingen te komen in de buitenlandse hulp. De Amerikaanse regering heeft aangekondigd dat de stopzetting van de financiële hulp geschiedt in het kader van een herstructurering van de hulp, hetgeen de hele kwestie op onbekend terrein plaatst, zonder een duidelijke eindoplossing. Dit kan hoogstwaarschijnlijk ook het werk belemmeren van de vluchtelingenorganisatie van de Verenigde Naties (UNHCR) en de Wereldorganisatie voor Migratie (IOM) di e gewoonlijk ook konden rekenen op Amerikaanse financiële steun.

Voor ons als gemeenschap en land is het niet uitsluitend een aangelegenheid van de genoemde organisaties die in de ontstane noodsituatie hulp bieden, maar het betreft ook een eigen verantwoordelijkheid omdat personen die op een of andere niet-reguliere wijze zich in ons land bevinden hoe dan ook, of we dat leuk vinden of niet, onze verantwoordelijkheid blijven; dus moeten wij optreden.

Dat optreden kan ook niet zomaar plaatsvinden, we zijn daarbij gebonden aan internationale verdragen. We gaan hier niet verder in op de legale en technische aspecten van onze verdragsverplichtingen maar willen wel aangeven dat we erop voorbereid moeten zijn om dit soort zaken zelf te beheren, om niet in een situatie zoals nu terecht te komen. Het is te makkelijk gedacht dat we dit alles in handen kunnen stellen van buitenlandse organisaties, die inderdaad de ervaring hebben om dit te beheren, maar op bepaalde momenten moeten we zelf in staat zijn zaken aan te pakken. Dit zou bij voorkeur kunnen plaatsvinden in samenwerking met zulke buitenlandse organisaties en dat ook vanwege een bijzondere reden: naast de risico's van een situatie zoals die nu is ontstaan, het uitsluitend in buitenlandse handen geven van een intern probleem, speelt ook mee dat op langere termijn de eventuele integratie van deze groep in onze gemeenschap onze exclusieve bemoeienis vormt, die noodzakelijkerwijs onze betrokkenheid vereist.

Bovendien treft de grote verandering in het beleid van de Amerikaanse regering de gehele wereld en zijn ook wij gedwongen na te denken hoe we daaraan het hoofd bieden. Niet alleen vanwege al wat aanwezig is maar ook voor wat nog gaat komen, met name waar het de vluchtelingen- en migrantenstroom van de toekomst betreft. Het is meer dan duidelijk dat de wijze waarop het probleem in de afgelopen jaren is aangepakt, waarbij tot nu toe niet eens een register bestaat van de migranten/vluchtelingen, niet heeft voldaan, reden waarom wij van nu af aan beter voorbereid moeten zijn op wat nog komen gaat.

Het is ook noodzakelijk te onderkennen dat het Amerikaanse beleid voorlopig niet zal veranderen en dat de agenda van de regering-Trump gericht is op diverse punten die ons zouden kunnen treffen, ook in de zin van het onderdeel zijn van het Koninkrijk. De ongemakkelijke situatie die is ontstaan binnen het Noord-Atlantisch verdrag (NAVO) waarin de Europese landen en Canada steeds meer beseffen dat zij hun eigen weg moeten zoeken en niet kunnen blijven steunen op het beleid en de militaire macht van de VS en dus hun eigen militaire macht moeten ontwikkelen. We bevinden ons in een regio met nogal wat uitdagingen. Hoewel de Nederlandse regering recentelijk van Amerikaanse zijde de verzekering heeft gekregen dat er wat de Caribische regio betreft geen verandering zal komen in diens beveiliging, het probleem blijft bestaan dat het woord van de Amerikaanse president momenteel evenveel waard is als dat van zijn waarde – oude of nieuwe – vriend in het Kremlin. Als Koninkrijk moeten we erkennen dat de veiligheid van het grondgebied in de Caribische regio een grote verantwoordelijkheid is, waarbij waarschijnlijk de autonome eilanden meer betrokken moeten zijn en in navolging daarvan ook meer van de kosten zullen moeten dragen.

Dat brengt ons dan bij het volgende zorgpunt, namelijk de grote waarschijnlijkheid dat de VS (en Canada) dit jaar nog een recessie kunnen meemaken, wat de economische prognose voor ons eiland aanzienlijk zou kunnen veranderen. Dit brengt minder inkomsten voor de privésector met zich mee en dientengevolge ook voor de overheid. De kwetsbaarheid van onze economie voor "external shocks", de magische term die in elk rapport van internationale entiteiten zoals Fitch, S & P en IMF is te vinden en vijf jaar geleden ook concreet onze ervaring was in de coronacrisis, doemt nu weer op. We kunnen moeilijk zeggen dat we het niet wisten.

AWSS: Waterplas naast hotel was geen rioolwater

Recentelijk verscheen er op een Facebookpagina voor toeristen die Aruba bezoeken of gaan bezoeken een bericht – inmiddels verwijderd – waarin een anonieme deelnemer enkele foto's plaatste van een waterplas, waarbij werd gesuggereerd dat het mogelijk ging om een overstroming van rioolwater.

De publicatie trok meteen de aandacht van meerdere gebruikers. De waterplas bevond zich naast het Barcelo Hotel, maar het was niet duidelijk of het inderdaad om rioolwater ging.

Bon Dia Aruba nam contact op met Aruba Wastewater Sustainable Solutions (AWSS), het bedrijf dat sinds 1 juli verantwoordelijk is voor het netwerk voor afvalwaterverwerking en de RWZI-installaties (rioolwaterzuiveringsinstallaties).

Er werd aan een vertegenwoordiger van AWSS gevraagd of het bij deze wateroverlast ging om rioolwater, of het een lopende situatie betrof, of ze ermee bezig waren en wat de status van het incident was. De vertegenwoordiger legde uit dat het niet ging om een overstroming van rioolwater. Hij vervolgde dat de rioolbuizen van AWSS niet zijn aangesloten op de leiding in kwestie van het hotel. Volgens hem is een medewerker van het bedrijf ter plaatse gaan kijken om te bepalen of het mogelijk ging om een overstroming van rioolwater, maar dat bleek niet het geval te zijn.

De vertegenwoordiger van AWSS kon niet met zekerheid zeggen wat er precies was gebeurd of wat de aard van het water was, maar gaf aan dat, op basis van wat zij hebben waargenomen, het mogelijk om zwembadwater ging, aangezien er ook schuim in het water aanwezig was. Maar ook dat kon niet met zekerheid worden bevestigd.

Zwerfhonden blijven probleem op Aruba ondanks invoering van Hondenwet

Een probleem dat helaas al jaren toeneemt is dat van honden en katten op straat. Verschillende stichtingen en organisaties werken actief aan het verzachten van dit probleem, het verminderen van het aantal zwerfhonden en -katten, en het helpen van zoveel mogelijk dieren. I

n hun inspanningen om dit probleem aan te pakken, heeft de overheid enkele jaren geleden de Commissie van Actie voor Regulering van Honden ingesteld. In het jaarverslag 2024 van de demissionaire premier wordt uitgebreid stilgestaan bij het werk van deze commissie.

De Commissie van Actie voor Regulering van Honden werd in 2019 ingesteld door de minister van Algemene Zaken in overleg met de minister van Justitie, de minister van Toerisme en de minister van Infrastructuur.

In maart 2019 werd het probleem van honden en katten op straat uitgeroepen tot urgent, in verband met de zogenoemde "kill cage" uit die tijd en de epidemie van zwerfhonden die op Aruba heerste. Deze problematiek met honden op straat is het gevolg van onverantwoord gedrag van hondenbezitters ten aanzien van hun dieren. Dit, aldus het jaarverslag, blijkt uit het feit dat meer dan de helft van de loslopende honden op straat een eigenaar heeft. Dat was de reden waarom de Hondenverordening in 2012 werd herzien en op 1 januari 2015 in werking trad.

De pilot-census van het CBS uitgevoerd in 2019 toonde aan dat overlast door honden op straat nummer twee was in de top vijf, met als conclusie dat ondanks de inwerkingtreding van de Hondenverordening in 2015, de samenleving in 2019 nog steeds veel overlast van honden ervoer.

Met de inauguratie van Kabinet Wever-Croes II in 2021 werd het thema dierenwelzijn toegewezen aan het ministerie van Transport, Integriteit, Natuur en Ouderenzaken (MinTINO). De voorzitter van deze actiecommissie hielp MinTINO tot medio 2022 met het creëren van meer activiteiten en het opzetten van nieuwe projecten binnen het Nationaal Plan.

In het jaarverslag van de premier wordt uitgelegd dat eind 2021 middelen beschikbaar werden gesteld via een overdracht om te investeren in de plannen opgenomen in het Nationaal Plan voor 2022. Er wordt verder uitgelegd dat vanaf medio 2022, en ook tijdens de jaren 2023 en 2024, de actiecommissie niet meer zo prominent actief was als voorheen, maar ook niet inactief. In 2024 voerde de commissie verschillende activiteiten uit.

Een Nationaal Plan voor het Beheer van de Hondenpopulatie werd opgesteld in 2019 om aandacht te geven aan klachten over de zogenaamde "kill cage", om een betere toepassing van de Hondenverordening te realiseren zonder extra druk op het Korps Politie Aruba (KPA), en om de overlast door loslopende honden aan te pakken.
Dit multidisciplinair actieplan, goedgekeurd door de ministerraad in april 2019, werd geconcretiseerd via het Koninklijk Besluit van oktober 2019 waarbij de actiecommissie werd opgericht.

De Commissie van Actie voor Regulering van Honden moet de overheid adviseren over alle beleidsgebieden die verband houden met het actuele probleem, waarbij ook aandacht moet worden besteed aan de volgende doelstellingen: het bevorderen van verantwoord hondenbezit; het bevorderen van de gezondheid en het welzijn van de hondenpopulatie, zowel van honden met als zonder eigenaar; het terugdringen van het aantal honden op straat tot een aanvaardbaar niveau; het voorkomen van illegale handel en illegale import van honden.

Acties

In het jaarverslag staat dat de actiecommissie sinds 2019, naast jaarlijkse informatiecampagnes, ook meer zichtbare en concrete stappen heeft gezet, zoals de omvorming van de toenmalige "kill cage" tot een hondencentrum (Centro di Control di Cacho, CCC) in juli 2020. Ook werd in 2020 een Dog Control Unit (DCU) opgericht om het probleem van loslopende honden aan te pakken.

Het verslag vervolgt dat de DCU werd gekenmerkt door een goede samenwerking tussen het KPA, BCI, GKMB en CCC, wat betekende dat de uitvoering van de Hondenverordening niet uitsluitend aan het KPA was toegewezen, maar gedeeld werd met de DCU.

Begin 2022 werden 10.000 microchips aangeschaft om honden te identificeren die herenigd worden met hun eigenaar of geadopteerd worden vanuit CCC. Ook werd geïnvesteerd in de ontwikkeling van een database voor registratie van honden met een microchip. Daarnaast werden benodigdheden aangeschaft voor CCC en DCU en werd een budget vrijgemaakt voor extra informatievoorziening.

Op het gebied van educatie organiseerde de actiecommissie verschillende korte informatiecampagnes via tekenwedstrijden over de Hondenverordening, met name voor kleuterschool- en basisschoolleerlingen, om liefde voor dieren te stimuleren.

KPA

In maart 2023 kregen elf wijkleiders van het KPA, op verzoek van de korpschef, een theoretische en praktische cursus van de voorzitter van de actiecommissie over de "ins & outs" van de Hondenverordening, zodat zij de wet op de juiste manier kunnen handhaven. Het KPA is van mening dat de situatie uit de hand loopt, omdat er een enorme toename wordt geconstateerd van incidenten (bijtgevallen) door honden.

Het verslag benadrukt dat het hondenprobleem ook de levenskwaliteit in de samenleving beïnvloedt. BCI en GKMB kregen in 2021 een vergelijkbare training, maar door het wegvallen van de uitvoering door BCI in 2022 en daarmee het stilleggen van de DCU, lag de uitvoering opnieuw uitsluitend bij het KPA.

Ook in juli 2023 volgden in totaal 127 bewakingsfunctionarissen en leden van de hondenunit een korte cursus over de Hondenverordening, zodat ook zij goed geïnformeerd zijn over hoe ze moeten handelen en/of hun collega's in de wijken kunnen ondersteunen bij incidenten met honden, vooral bij bijtincidenten.

Dit, aldus het document, vond plaats omdat het KPA op 1 juli 2023 begon met een informatiecampagne "Cacho Den Cura", om vanaf september 2023 over te gaan tot repressieve handhaving. Daarbij werden acties georganiseerd in samenwerking met Post Aruba N.V., wat leidde tot een totaal van 98 boetes en 200 waarschuwingen binnen twee maanden.

In 2024, vanwege de algemene rol van deze commissie, verleende de actiecommissie op verschillende niveaus ondersteuning waar nodig. Er werd steun gegeven aan DOW voor de bouw van een Afdeling Dierencontrole, steun aan diverse NGO's die in dit veld werken, aan DEA in verband met educatief materiaal "Mi Mascota Ta Mi Responsabilidad – Educatief materiaal over honden", en de samenwerking met het KPA is nog steeds in volle gang.

Curaçao: 107 Stembureaus ingericht voor verkiezingen op vrijdag

(CuraçaoChronicle) – De Kiesraad van Curaçao (KSE) heeft bevestigd dat er in totaal 107 stembureaus zijn ingericht voor de aanstaande verkiezingen op vrijdag, zoals vastgelegd in een besluit van 11 maart.

De stembureaus zullen voornamelijk worden ondergebracht in buurtcentra en schoolgebouwen. Enkele van de grotere stembureaus zijn Goiloschool, Kolegio Bellefaas en Kolegio Iris Bruyning. Het laatste stembureau op de lijst, nummer 107, is gevestigd bij de SDKK.

Daarnaast heeft de KSE via een apart besluit 500 leden benoemd om de stembureaus te bemannen. Elk stembureau zal worden bemand door vier personen: een voorzitter, twee leden en een plaatsvervanger. Op de verkiezingsdag zijn zij verantwoordelijk voor de organisatie op het stembureau, het controleren van geldige identiteitsbewijzen van kiezers en het tellen van de stemmen na sluiting van de stembureaus.

Regering dient ontslag in voorafgaand aan verkiezingen

Op donderdag 20 maart 2025 heeft premier Gilmar Pisas van Curaçao, samen met de leden van de Raad van Ministers en de Gevolmachtigde Minister, formeel het ontslag van het kabinet-Pisas II aangeboden aan gouverneur Lucille A. George-Wout. Deze procedurele stap vindt plaats in het kader van de aanstaande parlementsverkiezingen, die gepland staan voor vrijdag 21 maart 2025.

Het ontslag markeert de officiële overgangsperiode waarin Curaçao zich voorbereidt op de verkiezing van een nieuw parlement en de vorming van een nieuwe regering. Conform de gebruikelijke traditie blijft het zittende kabinet aan als demissionair kabinet totdat er een nieuwe coalitie is gevormd en beëdigd.

Sint Maarten: Vakbond stelt SMMC ultimatum om onopgeloste klachten aan te pakken

(TheDailyHerald) – De Windward Islands Healthcare Union Association (WIHCUA) heeft een ultimatum gesteld aan de directie van het St. Maarten Medical Center (SMMC), waarin zij actie eist rond een reeks zorgen en onopgeloste kwesties die het ziekenhuispersoneel raken.

Het ultimatum werd donderdag in een brief aan de directie overhandigd, nadat een geplande vergadering niet doorging. Volgens de vakbondsleden was de directie niet voorbereid, waarna zij de vergadering verlieten. WIHCUA-voorzitter Jacqueline Berkel vertelde aan verslaggevers dat de bond de directie tot maandag 12.00 uur de tijd heeft gegeven om te reageren op de klachten.

Als teken van ongenoegen draagt het personeel sinds dinsdag zwarte kleding – een zichtbare vorm van protest. “We voeren geen langzaamaanactie. We dragen zwart om onze ontevredenheid te tonen over wat er gaande is,” aldus Berkel. “Dinsdag zouden we een vergadering hebben met de directie. Maandagmiddag kregen we echter een e-mail met het verzoek om de vergadering uit te stellen naar vandaag [donderdag – red.]. Toen we arriveerden, bleek dat men niet voorbereid was, waardoor de vergadering niet doorging.” Vervolgens werd een korte bijeenkomst gehouden met de leden van de vakbond, waarin zij werden bijgepraat over de situatie, waarna men weer aan het werk ging.

Berkel benoemde enkele belangrijke zorgen die tot deze escalatie hebben geleid. Eén daarvan is de immigratiestatus van buitenlandse werknemers bij SMMC. Volgens haar moeten deze werknemers vaak maanden wachten op hun vergunningen, wat tot frustratie en onzekerheid leidt. “Sommigen moeten hun documenten opnieuw indienen omdat ze verlopen zijn,” zei ze. “We hadden afgesproken dit samen met de directie aan te pakken, maar de conceptbrief bleef onafgewerkt.”

Ook uitte Berkel zorgen over het pensioenplan van het ziekenhuis, dat gekoppeld is aan ENNIA – een bedrijf dat kampt met financiële problemen. De bond wil alternatieve pensioenopties onderzoeken, maar wacht nog altijd op een reactie van SMMC.

Een ander punt is de kostenlevensaanpassing (COLA). Volgens Berkel werd COLA vroeger jaarlijks op 1 januari toegepast, maar voor 2024 is dat nog niet gebeurd. “We hebben een brief overhandigd met een deadline om op een aantal klachten te reageren. Die loopt maandag om 12.00 uur af. Daarna zien we wel wat de volgende stap is.”

Ze benadrukte dat de bond handelt op basis van het mandaat van de werknemers. “Het zijn de werknemers die bepalen wat onze volgende stap is.”

Het personeel voelt zich niet gerespecteerd en de motivatie lijdt eronder. “Het personeel verkeert in onzekerheid, vooral zij die met immigratieproblemen zitten. Ze worden geacht te werken zonder geldige documenten en kunnen bijvoorbeeld niet naar de Franse kant, omdat ze niet weten wat hen daar te wachten staat. Sommigen staan onder druk en iedereen wil duidelijkheid,” aldus Berkel.

WIHCUA-vicevoorzitter Jules Carty bedankte de leden voor hun voortdurende steun en solidariteit. Hij benadrukte dat opkomen voor werknemersrechten niet gemakkelijk is, maar wel noodzakelijk. “Het is niet eenvoudig om mensen ertoe te bewegen zwart te dragen en zich uit te spreken,” zei Carty. “Maar we hebben er genoeg van. We staan op en we willen gehoord worden.”

Carty verwees ook naar zorgen die de bond vorig jaar al had geuit in een vergadering met minister van Volksgezondheid, Sociale Ontwikkeling en Arbeid, Richinel Brug. “Eind vorig jaar hebben we minister Brug een heel overzicht gegeven van onze zorgen, maar we hebben tot nu toe niets teruggehoord. We hopen dat er nog steeds aan gewerkt wordt,” zei hij.

Een belangrijk punt is de bouw van het nieuwe ziekenhuis. Volgens hem is er geen zekerheid over de overgang van werknemers van de huidige locatie naar het nieuwe ziekenhuis. “Er wordt een nieuw ziekenhuis gebouwd, maar tot nu toe kan niemand bij SMMC met 100% zekerheid zeggen dat het personeel mee overgaat,” zei James. “Mensen hebben hypotheken, leningen… ze willen weten waar hun leven naartoe gaat de komende vijf tot tien jaar. Het ziekenhuis staat er nog niet, en sommigen vinden het misschien te vroeg om hierover te praten, maar voor anderen is het juist nú belangrijk.”